

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Tábor s výtvarným zaměřením

Bakalářská práce

Studijní program: B7505 – Vychovatelství
Studijní obor: 7505R004 – Pedagogika volného času
Autor práce: **Barbora Tůmová**
Vedoucí práce: Mgr. A. Lucrezia Škaloudová - Puchmajerová, Ph.D.

TECHNICAL UNIVERSITY OF LIBEREC
Faculty of Science, Humanities
and Education

The camp focused to art

Bachelor thesis

Study programme: B7505 – Education in Leisure Time
Study branch: 7505R004 – Education in Leisure Time

Author: **Barbora Tůmová**
Supervisor: Mgr. A. Lucrezia Škaloudová - Puchmajerová, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Barbora Tůmová**
Osobní číslo: **P16000567**
Studijní program: **B7505 Vychovatelství**
Studijní obor: **Pedagogika volného času**
Název tématu: **Tábor s výtvarným zaměřením**
Zadávající katedra: **Katedra pedagogiky a psychologie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce bude vytvořit program na výtvarný letní tábor pro děti staršího školního věku.
Dílní část výtvarných prací bude zrealizována.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- BURDA, Jan; ŠLOSAROVÁ, Vladimíra; A KOLEKTIV, 2008. Tábory a další zotavovací akce. Praha: NIDM MŠMT. ISBN: 978-80-86784-59-5
- HELUS, Zdeněk, 2009. Dítě v osobnostním pojetí. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-628-5
- PÁVKOVÁ, Jiřina; et al., 2002. Pedagogika volného času: Teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času. 3. aktualiz. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-711-6
- PELÁNEK, Radek, 2013. Příručka instruktora zážitkových akcí. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0454-1.
- ŠIMONOVÁ, Anna, 2009. Výtvarná dílna. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367- 559-2
- WATT, Fiona, 2010. 365 Malujeme celý rok. Praha: Svojtka & Co. ISBN 978-80-256-0465-6
- ZOUNKOVÁ, Daniela, 2007. Zlatý fond her III. 1.vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-198-3

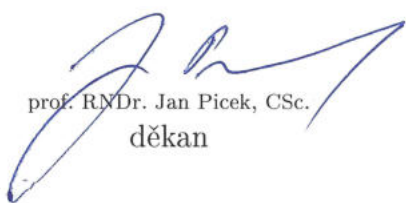
Vedoucí bakalářské práce:

**Mgr. A. Lucrezia Škaloudová - Puchmajerová,
Ph.D.**

Katedra primárního vzdělávání

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **18. prosince 2018**

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

doc. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 20. prosince 2017

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že texty tištěné verze práce a elektronické verze práce vložené do IS STAG se shodují.

23. 6. 2019

Barbora Tůmová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala své vedoucí bakalářské práce Mgr. A. Lucrezii Škaloudové - Puchmajerové, Ph.D.za vstřícný přístup, podporu a odborné rady při psaní. A také své rodině za trpělivost po celou dobu mého studia.

Anotace

Tato bakalářská práce popisuje jednotlivé kroky, jak uspořádat dvoutýdenní letní tábor se zaměřením na výtvarnou výchovu. Skládá se z tří částí. První část obsahuje vše, co musíme podniknout před samostatným zahájením zotavovací akce. Součástí jsou jednotlivé zákony, které musí pořádající splňovat, podmínky a doporučení, jak zotavovací akci správně realizovat. V druhé části nalezneme kapitoly, které se už týkají přípravy tábora, např. rozpočet, pracovní náplně všech pracovníků tábora, co je to kreativita a jaké jsou cíle zotavovacích akcí. Třetí část detailně popisuje činnosti jednotlivých dní tábora.

Přestože je pobytová akce zaměřena na výtvarnou výchovu, jsou do programu zařazeny i jiné aktivity. Celým letním táborem se nese téma „Tajemství mořského světa“. Tábor je plánován pro třicet dětí ve věku 15–18 let.

V přílohách bakalářské práce můžete vidět vzory dokumentů, částečně zpracované portfolio ruční práce, nebo materiál k volnočasovým aktivitám. Práci lze použít jako návod při organizování letního tábora.

Klíčová slova

Letní tábory, zotavovací akce, příprava tábora, výtvarná výchova, pedagogika volného času, výtvarné pedagogiky, výtvarné techniky, pracovní činnosti, kreativita.

Annotation

Every single step how to organize two weeks long summer camp focused on art is described in this bachelor thesis. There are three parts. The first part contains all the steps which must be done before the recovery starts. Individual laws which must be respected, conditions and recommendation how to organize the recovery are included. There are some chapters in the second part which are focused on preparation of the camp (e.g. budget, workers job description, what does creativity mean and what are the goals of the camp). In the third part there is every single day of the camp described in details.

Despite the fact that the camp is focused on art, there are different activities organized too. The main topic of the summer camp is Secret of the Sea World. The camp is planned for thirty children who are 15–18 years old.

In the attachment there you can find documents template, partially prepared hand work portfolio or the materials for free time activities. This bachelor thesis could be used as an instruction how to organize summer camp.

Keywords

summer camps, recovery events, camp preparation, art education, free time pedagogy, art pedagogy, art techniques, work activities, creativity

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Harmonogram přípravy a realizace letního tábora.....	18
Tabulka č. 2 – Obecný denní program.....	34
Tabulka č. 3 – Plánovaný program.....	35

Obsah

Úvod	9
1. Teoretická část	10
1.1 Před zahájením přípravných akcí	10
1.1.1 Právní předpisy	10
1.1.2 Povinnosti a kompetence provozovatele a pořádající osoby	10
1.1.3 Hygienické požadavky na vodu	12
1.1.4 Účast dětí na zotavovací akci	12
1.1.5 Podmínky účasti fyzické osoby činné na zotavovací akci	13
1.1.6 Ubytování na zotavovací akci	13
1.1.7 Jednotlivé prostory tábořiště nebo rekreačního střediska	13
1.1.8 Stravování	14
1.1.9 Denní režim	15
1.2 Příprava tábora	16
1.2.1 Příklad harmonogramu přípravy a realizace letního tábora	18
1.2.2 Rozpočet	19
1.2.3 Význam a cíle zotavovacích akcí	21
1.2.4 Pracovníci tábora (YMCA)	24
1.3 Kreativita ve volném čase	30
1.4 Rozvíjení kreativity	31
2. Praktická část	33
2.1 Obecné informace	33
2.2 Cílové skupiny	33
2.2.1 Starší školní věk (15-18 let event. 20 let)	33
2.3 Denní program	34
2.4 Plánovaný program	35
2.4.2 Den druhý	39
2.4.3 Den třetí	43
2.4.4 Den čtvrtý	46
2.4.5 Den pátý	49

2.4.6 Den šestý	52
2.4.7 Den sedmý	54
2.4.8 Den osmý	55
2.4.9 Den devátý	58
2.4.10 Den desátý	60
2.4.11 Den jedenáctý	65
2.4.12 Den dvanáctý	67
2.4.13 Den třináctý	69
2.4.14 Den čtrnáctý	70
3. Závěr	71

Úvod

Tato bakalářská práce obsahuje dvě části, teoretickou a praktickou část. V teoretické jsou popsány jednotlivé kroky, jak správně připravit zotavovací akci. Příkladem nám bude letní pobytový tábor pro děti od 6 do 15 let.

Pod pojmem tábor si může každý z nás představit něco jiného. Někdo si například představí, že je to místo, kam rodiče odloží své děti, aby si mohli odpočinout od každodenních starostí, které výchova dětí přináší. Avšak pro vedoucího volnočasové aktivity působícího v jakékoliv volnočasové organizaci je tábor vyvrcholením celoroční činnosti. Táboření vždy patřilo k fenoménům naší republiky. Nikde jinde ve světě nenajdeme takovou tradici a úroveň letních táborů jako u nás. Shodneme-li se na tom, že pobyty na táboře, ale i jakékoliv jiné zotavovací akce, by neměly být pouhým spoluexistováním dětí a dospělých, tak se také shodneme na tom, že nachystání zotavovací akce (včetně tábora) se musí důkladně a zodpovědně připravit. Není přípustné, aby děti vyjely na tábor, na kterém by zůstaly na pospas vlastnímu osudu. Tábor by měl být pro děti vhodným a bezpečným místem pro dobrodružství, poznání a mimo jiné, také pro výchovné působení dospělých.

V této práci lze najít návod, jak připravit pobytovou akci, nicméně vždy se při přípravě konkrétního tábora musí brát ohled na další aspekty. Vždy bude hrát roli, kdo tábor chystá, jaké děti se zúčastní, jaké máme počasí, na co je tábor zaměřený a na kterém místě se koná. Tábor od tábora je zkrátka naprosto odlišný.

Tábor, kterým se ve své práci zabývám, je zaměřen na výtvarnou činnost. Proto je součástí i praktická část, která obsahuje nejen plán jednotlivých dní, ale i praktické návody, jak vytvořit různá výtvarná díla. Výtvarným táborem se nese téma: Tajemství mořského světa.

1. Teoretická část

Úspěch letního tábora, či jiné zotavovací akce, podpoří především složení účastníků, které napomůže všem zážitkům přidat něco navíc. Podstatné je, aby se dobrá parta vytvořila jak v řadách táborníků, tak v kruhu vedoucích tábora. Veškeré úsilí, naplánovat úspěšný tábor, začíná pečlivou přípravou dostatečně dopředu před zahájením tábora. Je velice přínosné si obstarat literaturu, která v přípravě táborového programu napomůže. Pro opravdu nezapomenutelný tábor potřebujeme přidat atmosféru a přátelského ducha, který může dobře připravený program povznést na skvělý zážitek. (Červinka, 2017, s. 12)

1.1 Před zahájením přípravných akcí

1.1.1 Právní předpisy

Před zahájením jakékoliv zotavovací akce by si měl každý pořadající prostudovat zákon č. 471/2005 Sb., úplné znění zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů a dále dvě základní vyhlášky ministerstva zdravotnictví, a to: č. 148/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti a č. 602/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby. Tyto obecně závazné předpisy vyjmenovávají základní podmínky pro uskutečnění jakékoliv zotavovací akce. Lze zde najít výčet toho, co je nutno dodržet, co udělat, na co nezapomenout. (Burda, Šlosarová, 2008, s. 7)

1.1.2 Povinnosti a kompetence provozovatele a pořadající osoby

Provozovatel může být majitel tábořiště nebo rekreačního střediska. Pořadající osoba je organizace či fyzická osoba, která realizuje zotavovací akci. Pořadající osoba musí zhodnotit, zda jsou splněna všechna kritéria daného zařízení pro pořádání zotavovací akce, které má na starosti provozovatel.

Provozovatel musí zajistit:

- hygienicky nezávadný stav zařízení pro zotavovací akci dle zákona č. 471/2005 Sb. o ochraně veřejného zdraví
- provozní řád budovy i tábořiště, vyvěsit ho na viditelném místě a seznámit s ním pořádatel osobu
- evakuační plán, požární a poplachové směrnice a seznámit s ním pořádatel osobu dále vyvěsit na viditelném místě rozbor vody v případě vlastní studny
- nakládání s odpady

Pořádatel osoba musí zajistit:

- ohlášení zahájení tábora měsíc předem orgánu veřejného zdraví
 - datum a místo konání
 - počet zúčastněných dětí
 - zdroj pitné vody
 - způsob zajištění stravování účastníků
- proškolení vedoucích pracovníků včetně písemného záznamu o proškolení
- uzavření pracovních smluv s pracovníky
- zajištění zdravotníka, vybavení lékárničky pro děti, případně velké zdravotní tašky pro putovní tábor
- provozní dokumentaci tábořiště
- informovat příslušné záchranné složky
- zdravotnický deník, seznam účastníků, písemné prohlášení zákonného zástupce dítěte, výpisy z posudků o zdravotní způsobilosti dětí a fyzických osob činných na táboře, dokumenty o proškolení. Tyto listiny se musí uchovat po dobu šesti měsíců od ukončení zotavovací akce

Může se stát, že provozovatel rekreačního střediska či tábořiště je zároveň pořádatel osobou zotavovací akce. Proto musí zajistit body týkající obou funkcí. Následně si probereme jednotlivé požadavky podrobněji.

1.1.3 Hygienické požadavky na vodu

Každá zotavovací akce musí být zásobena pitnou vodou. Pitné vody musí být dostatečné množství. Pokud není provozovatel majitelem vodovodu, studny označené jako zdroj pitné vody nebo dodavatel pitné vody z výdejních automatu či veřejného zdroje (např. školy, zdravotnická zařízení aj.), musí provozovatel před zotavovací akcí zajistit rozbor vody, který nesmí být starší než 3 měsíce. Rovněž musí být zajištěna voda na hygienu účastníků, mytí nádobí a úklid. Tyto požadavky se velmi často mění, proto je vhodné ověřit si aktuální znění v zákoně 471/2005 Sb. (Zákony pro lidi, zákon 471/2005 Sb.)

1.1.4 Účast dětí na zotavovací akci

Dítě se může účastnit tábora, pokud je zdravotně způsobilé k účasti na něm a to pokud:

- prošlo pravidelným očkováním, případně je povinen zajistit si doklad, že je proti nákaze imunní, či se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.
- nejeví známky akutního onemocnění (např. průjemy, zvracení, horečky).
- v posledních dvou týdnech před odjezdem na zotavovací akci nepřišel do kontaktu s osobou, která trpěla infekčním onemocněním a ani mu není nařízeno karanténní opatření (Příloha č. 1 - Bezinfekčnost)

Zdravotní způsobilost zhodnotí praktický lékař, který dítě či mladistvého registruje ve své databázi. Tento posudek vypracuje v papírové podobě (Příloha č. 2 - Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte). Posudek má dobu platnosti dva roky od data vydání, pokud během roku nedošlo ke změně zdravotního stavu dítěte. Zákonný zástupce je povinen zdravotní způsobilost předat pořadající osobě. Pořadající osoba může dítě přijmout na zotavovací akci, pouze v případě splňuje-li veškeré požadavky. (Zákony pro lidi, zákon 471/2005 Sb.)

1.1.5 Podmínky účasti fyzické osoby činné na zotavovací akci

Stejně jako u dětí i fyzická osoba, která se chystá účastnit zotavovací akce, musí být zdravotně způsobilá. Zdravotní způsobilost posoudí praktický lékař, u kterého je osoba registrována. I zde má zdravotní způsobilost platnost dva roky od data vydání. Tento dokument je fyzická osoba povinna odevzdat pořádající osobě. Výjimkou jsou pedagogičtí a zdravotní pracovníci, od kterých se zdravotní způsobilost nevyžaduje. Je nutné, aby se každé zotavovací akce účastnil zdravotník s potřebným zdravotním vybavením, které si tato akce žádá.

Fyzické osoby činné při stravování musí splnit požadavky stanovené pro výkon činností epidemiologicky závažných. Při prověřování znalostí nutných k ochranně veřejného zdraví postupuje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví. Tyto osoby musí vlastnit zdravotní průkaz. (Zákony pro lidi, zákon 471/2005 Sb.)

1.1.6 Ubytování na zotavovací akci

Zotavovací akce se konají jak v budovách, tak ve stanech. Děti jsou ubytovány dle pohlaví. Osoby aktivní jako dozor ubytování v bezprostřední blízkosti dětí. Zdravotník je ubytován nejlépe vedle ošetrovny s izolací, aby měl rychlý přístup k případným pacientům. Všichni účastníci zotavovací akce musí být dostatečně informováni o tom, kde jsou vedoucí a zdravotní pracovníci ubytováni, aby v případě jakékoli potřeby věděli, kam se obrátit. (Burda, Šlosarová, 2008)

1.1.7 Jednotlivé prostory tábořiště nebo rekreačního střediska

Umývárny musí být rozděleny podle pohlaví dětí. K jednomu umyvadlu s tekoucí vodou a odtokem je počítáno s pěti dětmi. Na 30 dětí je následně nutná minimálně jedna sprcha. Pokud jsou děti ubytovány ve stanech, lze denní mytí zajistit přímo ve vodoteči, která odpovídá hygienickým limitům jakosti vody pro koupání. Pro ranní hygienu, čištění zubů, musí být zajištěna pitná voda. Sprchování se v teplé vodě musí být zajištěno minimálně jednou týdně.

Do počtu dvaceti dětí je potřeba zajistit dvě toalety, na každých dalších dvacet dětí postačí jedna toaleta. U toalet musí být zprovozněna tekoucí voda na mytí rukou. Suché záchody

je nutno denně zasypávat přírodním sypkým materiálem, například pískem či zeminou. Před opuštěním místa konání tábora se suchý záchod zasype a označí. To neplatí, je-li suchý záchod umístěn na jímce.

Ošetřovna nebo izolace je samostatné místo. Tato místnost by měla být vybavena samostatným umyvadlem s tekoucí teplou vodou a topením na případné přitopení. Izolace musí mít vlastní toaletu, nesmí být vybavena patrovými postelemi, na 30 dětí se zřizuje jedno lůžko. Stanové tábory mají pro tuto příležitost vyčleněný jeden stan. Léky, zdravotní dokumentace a další zdravotní příslušenství musí být uchováno tak, aby k nim nebyl volný přístup. (Burda, Šlosarová, 2008, s. 7-13)

1.1.8 Stravování

Nároky na stravování a na prostory, kde se jídlo skladuje a připravuje, upravuje vyhláška č.137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.

Po kuchyňském personálu je požadován zdravotní průkaz, vyučení v oboru nebo proškolení o hygienických předpisech. Toto školení obsahuje znalosti o zařízení a pracovních plochách, čištění a příprava (úprava) potravin, pracovní plochy pro mytí nádobí a nástrojů, desinfekce nádobí, zařízení a prostor, skladové prostory a osobní hygiena.

První část školení, o zařízení a pracovních plochách, musí splňovat technické podmínky a revizní stav zařízení a strojů v kuchyni. A obsluha příslušenství musí být řádně proškolená o obsluze zařízení, popřípadě jak reagovat při zranění a znát první pomoc. Pracovní plochy musí být označeny cedulkou s barevným odlišením k jaké jsou určeny činnosti a stejnou barvou musí být označeny prkénka a nože.

Druhá část čištění a úprava potravin popisuje, že činnost lze realizovat ve vyhrazených prostorech. Potravinu musí být řádně omyta a tepelně upraveny dle norem.

Zásadní pro mytí nádobí a nástrojů je, že bílé (jídelní) a černé (kuchyňské) nádobí se vždy myje odděleně v dostatečném množství teplé vody s prostředky k tomu určenými. Doplnujeme desinfekčními prostředky, které jsou zdraví neškodné. Pokud jsou kuchyňské prostory vybaveny technickými myčkami, obsluhujeme je dle návodu a používáme opět pouze prostředky jim určené.

Na předchozí část navazuje desinfekce nádobí, zařízení a prostor. Nádobí desinfikujeme pokaždé na konci denního provozu a řádně uskladníme. Zařízení po umytí utřeme do sucha.

Skladovací prostory se dělí na chladicí, mrazicí a skladové. Pro jednotlivé prostory je určené rozmezí teplot na skladování potravin. Při dodávání potravin je podstatné, aby potraviny byly naskladněny co nejrychleji. Při zdlouhavém procesu by mohlo dojít ke kontaminaci či rozmražení, a tak by se potraviny staly zdravotně závadné. Všechny potraviny musí být řádně označeny názvem, datem výroby a spotřeby, dodavatelem či případně výrobcem a kritérií-pro skladování.

Osobní hygiena personálu probíhá mimo provozní prostor. Úklidové prostředky jsou odděleny, označeny a uzamčeny. Přístup k prostředkům mají pouze osoby k tomu určené.

Další nutností je zajištění zpracování pevných odpadků a splaškových vod po celou dobu pobytu. Nutno dbát na to, aby nebyla ohrožena nezávadnost povrchových ani podzemních vod. Pevné odpadky umísťujeme do omyvatelných nádob a jednorázových obalů. Vhodné je vlastnit několik nádob na třídění těchto odpadků. Zbytky jídla jsou zpracovány dle hygienické normy. Nejvhodnější je zajištění firmy, která se zpracování zbytků zabývá.

Stravování dětí probíhá pětkrát denně s odstupem 3-4 hodin v podobě snídaně, přesnídávky, oběda, svačiny a večeře. Po celý den pořadatel akce zajišťuje pitný režim. Další nutností je nejen čerstvost dodávaných surovin určených ke spotřebě a pro zpracování ke stravování, ale i dodržení správné receptury a tepelné úpravy surovin. Teplota při výdeji teplých pokrmů by se měla pohybovat v rozmezí 40-60 °C. (Zákony pro lidi, vyhláška č.137/2004 Sb.)

1.1.9 Denní režim

Pro správné rozvržení denního programu bereme v potaz kolísání výkonnosti dětí v průběhu dne. V brzkých ranních hodinách je výkonost jedince velmi nízká, postupně vzrůstá a vrcholu dosahuje přibližně mezi 9. a 10. hodinou dopolední. Po dovršení vrcholu nastává opětovné poklesnutí aktivity jedince. V nejnižším bodu se nachází v rozmezí 13. až 15. hodiny odpolední. Poté mírně stoupá a k večeru klesá. Správně sestavený denní režim na výkonnost dětí nahlíží a jednotlivé činnosti tomu přizpůsobí. (Pávková, 2002, s. 83-85)

Ať už je tábor stanový či v budově osvědčilo se, že vhodné je mít denní program pevně stanovený a dodržovat časový harmonogram. (Červinka, 2017, s.44)

Je zapotřebí vhodně aplikovat odpočinkové činnosti do režimu dne, která se zařazují v době nejnižší výkonnosti. Tedy v ranních hodinách, jako polední klid po obědě, a nakonec po večeri. (Pávková, 1999, s.83-85)

Režim dne obsahuje přesnou dobu pro spánek, osobní hygienu i stravování. Každá činnost je přizpůsobena věku, zdravotnímu stavu, schopnostem a možnostem dětí. (Burda, Šlosarová, 2008)

Nejlépe se pracuje s odpočínutými dětmi, proto doba spánku je vymezena minimálně na devět hodin. Při soustavné fyzické zátěži dětí první dva dny, je třetí den vyhrazen rekreační činnosti. Tento den se někdy mezi laiky nazývá „kritickým dnem“.

1.2 Příprava tábora

Prvotní přípravy tábora většinou začínají již na konci předchozího kalendářního roku. V tuto dobu se schvaluje, zda a kolik se bude zotavovacích akcí v následujícím roce konat a kolik financí se danému projektu přiřadí. Tyto kroky souvisí s nadcházející tvorbou rozpočtu pořadatele pro budoucí kalendářní rok.

Podrobněji se většinou přípravy tábora probírají již půl roku předem. V tento okamžik se domlouvá pořadatel a hlavní vedoucí na termínu, místě, počtu účastníků, personálu, programovém zaměření a rozpočtu tábora. Po ujasnění základních informací se rozbíhá detailní příprava. (Burda, Šlosarová, 2008, s. 33-44)

Na začátku musíme jasně stanovit cílovou skupinu. Zda jde o účastníky zájmového útvaru, oddílu či sdružení, který vedeme během roku nebo spustíme nábor pro zájemce mimo tyto skupiny. Ať už si vybereme kteroukoliv variantu, měli bychom vytvořit náborový leták. Náborový leták musí obsahovat jak základní informace, tak místo a termín možnosti přihlášení na tábor. K tomuto úkonu nesmí chybět formulář závazné přihlášky s potřebnými náležitostmi, mimo jiné i způsob platby a bankovní spojení.

Současně s nábořem účastníků startuje organizační příprava pobytu. Nutné je zajistit ubytování, stravování, dopravu, materiálové vybavení i zajištění pedagogického a hospodářského personálu. Ovšem z praxe je známo, že ubytování je vhodnější

zarezervovat co nejdříve. Rekreační střediska bývají často vytížená na celé léto. Nesmíme opomenout včas oznámit konání tábora na náležitém místním úřadě, hygienické stanici a zdravotním středisku. Zkontrolovat vhodnost tábořiště, zda jsou splněny hygienické normy včetně zdroje pitné vody a zpracování odpadů a splašků. (Burda, Šlosarová, 2008, s. 33-44)

1.2.1 Příklad harmonogramu přípravy a realizace letního tábora

(Burda, Šlosarová a kol., 2008, s. 40)

Měsíc	Přípravné práce – úkoly
leden	zjištění základních předpokladů pro uskutečnění letního tábora (LT) - místo, termín, počet a složení účastníků, programové zaměření (rezervace, objednávka objektu LT) sestavení rozpočtu tábora (výpočet ceny tábora)
únor	nábor účastníků – propagace tvorba rámcového programu nábor personálu zabezpečení potřebných formulářů a složenek na zaplacení
březen	rozpracování programu LT (celotáborová hra, mokrá a suchá varianta) přípravná schůzka pracovníků tábora zabezpečování materiálního vybavení (včetně sponzorských darů apod.) příprava jídelního lístku, režim dne atd.
duben	zabezpečení dopravy (včetně dopravy v době LT) oznámení tábora příslušným úřadům a institucím zajištění odběru potravin v místě konání LT evidence přihlášek
květen	uzavření smluv s pracovníky tábora proškolení všech účastníků a pracovníků o bezpečnosti, ochraně zdraví, hygieně kontrola počtu dětí dosud přihlášených na LT, příp. další propagace rozeslání organizačních pokynů pro účastníky LT návštěva v LT, kontrola vybavenosti a připravenosti objektu
červen	zpracování konečného jmenného seznamu účastníků připojištění účastníků předání tiskopisů nutných k vedení tábora (zdravotní deník, peněžní deník ...) zajištění provozní zálohy na LT, kontrola plateb
červenec–srpen	v průběhu tábora: řádné vedení ekonomické agendy řádný zdravotní dozor a dodržení všech hygienických předpisů atraktivní a bohatý program
po skončení tábora	do pěti dnů vyúčtovat provozní zálohu zhruba do měsíce zpracovat celkové hodnocení LT (vč. Ekonomického) šest měsíců archivovat všechny materiály o průběhu LT, pokud obecně platné předpisy nestanoví u vybraných písemností jinak

Tabulka č. 1 – Harmonogram přípravy a realizace letního tábora

1.2.2 Rozpočet

Jeden z nejdůležitějších prvků příprav akce je sestavení rozpočtu. Vždy záleží na typu zotavovací akce, proto každý rozpočet bude odlišný. Ovšem i přesto dokáže shrnout hlavní položky rozpočtu. Rozpočet má dvě strany „má dátí“ – náklady a „dal“ – výnosy. Začneme náklady.

Nejpodstatnější částí rozpočtu je stravování. Je dobré myslet na to, že i když je program sebe lepší, jakmile není strava chutná a vydatná, dojem z akce bude mizivý. Záleží pouze na pořadateli, jaký způsob zajištění stravování zvolí. Zda bude stravování zajištěno provozovatelem nebo si personál do kuchyně zařídí pořadatel samostatně. V každém případě musíme mít nastavenou denní normu na osobu, v současné době se náklady pohybují mezi 100–150 Kč na osobu za den. Náklady na stravování tedy vypočítáme tak, že vynásobíme celkový počet účastníků stravovací normou a počtem dnů. (Burda, Šlosarová, 2008, s. 34-35)

Vezmeme-li v úvahu vyhlášku o školním stravování č. 107/2005 Sb., která stanovuje výživové normy v příloze č.1 k této vyhlášce, a i rozpětí finančních limitů na nákup potravin stanovených v příloze č.2 k této vyhlášce. Finanční normativ se následně vypočítá dle přílohy č. 3. (Příloha č. 3 – Finanční limity na nákup potravin)

Strávníkům ze tříd se sportovním zaměřením vykonávajícím sportovní přípravu a v konzervatoři připravujícím se v oboru tanec lze zvýšit horní limit na nákup potravin, nejvýše však o 50 %. (Zákony pro lidi, 2005)

Druhou položkou v rozpočtu budeme řešit náklady na ubytování včetně provozních nákladů, jako jsou například elektrická energie, teplo, praní a čištění lůžkovin a podobně. Tyto služby mohou být tábor od tábora jiné. A od nich se následně odvíjí i výška nákladů na ubytování.

Třetí nákladovou položkou rozpočtu je neodmyslitelně doprava. Jde o dopravu jak účastníků, tak materiálu (pomůcky k programu, potraviny) a na zásobování v době tábora. V případě, že se personál dopraví na zotavovací akci vlastním automobilem, cestovné se řídí zákonem č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách. Zákon se ovšem vztahuje pouze na osoby v pracovněprávním vztahu. To znamená, že tyto osoby musím mít uzavřenou dohodu o provedení práce či o pracovní činnosti.

Na čtvrtém místě nesmíme opomenout-ostatní osobní náklady, tedy odměny personálu. Můžeme se setkat s tím, že personál tábora (hlavní vedoucí, oddílový vedoucí, zdravotník, kuchaři atd.) uzavírají dohody v souladu se Zákoníkem práce o pracích mimo pracovní poměr. Mimo dohody o pracích může občanské sdružení při organizování zotavovací akce uzavírat smlouvy dle Občanského zákoníku. Podobně můžeme podepsat smlouvu s nezletilým, a to podle Zákoníku práce, §232, odst. 2, za podmínek, že nebude ohrožen jejich vývoj či výchova k povolání. Finanční odměny za práci vykonávanou mimo hlavní pracovní poměr jsou pouze na vzájemné dohodě. V těchto případech nejsou stanoveny právně žádné limity.

Jednou z nejobsáhlejších položek jsou ostatní náklady spojené s materiálním vybavením pro program tábora. Tyto náklady mohou obsahovat papíry, barvy, pastelky, sportovní pomůcky a další. Neměli bychom opomenout vybavení lékárny, pojištění účastníků, vstupy do památkových či kulturních objektů apod. Mezi ostatní náklady se také řadí propagace zotavovací akce (např. tisk letáků, poštovné, telefonáty aj.)

Druhou stranou rozpočtu jsou výnosy („dal“). Tyto prostředky lze získat příjmem od účastníků, pomocí státních a jiných dotací, ale i sponzorskými dary. O státní dotaci lze zažádat na ministerstvu, krajském úřadě, městu či obci a je poskytována účelově. To znamená, že jí můžeme využít na úhradu nájemného, hromadné dopravy do místa a z místa konání zotavovací akce, služby spojené s přípravou a organizací tábora, na nákup potravin, tábornických potřeb, investiční materiál k údržbě a k obnově základny. Poskytovatel dotace jsi může stanovit další podmínky. Například dotace od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy uděluje dotace pouze pro zotavovací akce, kde hlavní vedoucí prošel akreditovaným vzdělávacím kurzem pro hlavní vedoucí táborů.

Dary můžeme obdržet pouze na základě řádně sepsané darovací smlouvy, kde je přesně definován účel daru. Povinností občanského sdružení je tyto dary po uplynutí půl ročního období přiznat na příslušný finanční úřad.

Příjmy i výdaje musí být potvrzeny náležitými finančními doklady. Ve většině případů není zotavovací akce pořádána za vyděláním zisku. Proto by měl být rozpočet vyrovnaný tzn. náklady se rovnají výnosům. (Burda, Šlosarová, 2008, s. 34-35)

1.2.3 Význam a cíle zotavovacích akcí

Vezmeme-li na začátek obecné cíle volnočasových aktivit, označíme tak děti a mládež za cílovou skupinu. Dospělí, kteří mezi nimi pracují mají tři základní funkce. Za prvé vždy musí brát na zřetel objektivní možnosti, potřeby a zájmy dětí a mládeže a v jejich spolupráci určí a zprostředkují výchovné a vzdělávací cíle aktivit. Za druhé jsou během uskutečňování cílů zároveň účastníky, organizátory a „spoluhráči“. Třetí funkcí je vytvořit možnost pro děti a mládež se na všech aktivitách všestranně a v co největší míře podílet. Navodit tak u nich pozitivní a odpovědný vztah k volnému času.

Děti a mládež mají možnost své volnočasové aktivity realizovat buď samostatně nebo za spolupráce dospělých. Ve volném čase se tedy dospělí přímo podílejí na životě a výchově mladých v jejich volném čase, ať už jako vedoucí, vychovatel, animátor či organizátor. Díky své práci se stávají spoluúčastníky a spolutvůrci výchovného zhodnocování volného času. Přispívají vytvářením podmínek pro volnočasové aktivity (prostorové, hmotné, propagační, teoretické a výzkumné) a podmínek týkající se procesu rozhodování a řízení. Na připravenosti dospělých ve volném čase závisí, zda se získá a namotivuje dostatečný počet dobrovolných zájemců k dané činnosti.

Jednotlivé aktivity by měli být vždy dostatečně připraveny. Cíle dané aktivity, uskutečnění, obsah a způsob realizace vždy stanoví vedoucí společně s ostatními účinkujícími po předchozí dohodě. Pracovník volného času řeší vzniklé problémy v průběhu činnosti a následně vyhodnotí účinnost svých postupů. Vždy nese odpovědnost za bezpečnost účastníků. Vedoucí má mnoho možností, kde může načerpat inspiraci pro své aktivity. *„Musí ale vždy brát v úvahu tyto zřetele, které aktivně uplatňuje a převádí na společného jmenovatele:*

- *Základním východiskem i cílem volnočasového působení je samo dítě a mladý člověk, rozvoj jeho osobnostních předpokladů, spontánně se projevujících i soustavně rozvíjených zájmů, ambicí a sociálních kompetencí;*
- *Vlivy, které vznikají a působí ve všech základních prostředcích jeho sociálního života a výchovy, počínaje rodinou až po mezinárodní rozměr;*
- *Hodnoty a vzorce chování zde vznikající, které jednotlivci a jejich sociální a zájmové skupiny akceptují a pak je jednorázově nebo pravidelně uplatňují prostřednictvím realizačních způsobů, jež se rovněž dále rozvíjejí a diferencují;*

- *Do souhrnu volnočasových vlivů se však promítá také pronikání negativních vlivů, nutnost na ně reagovat a omezovat jejich působení“ (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008, s.27)*

Zaměříme-li se nyní za táborovou činnost, kterou rozumíme organizovanou činnost s dětmi, mládeží, případně s rodiči a dětmi, zpravidla probíhající v době prázdnin mimo sídlo střediska volného času. Kdy tábor může být rekreačně zaměřený nebo v provedení odborného soustředění, které zakončuje celoroční práci zájmového útvaru. Lze tábory dále dělit na pobytové, putovní a hvězdicové. Shodneme se na tom, že táborová činnost, ve většině případech, probíhá na čerstvém vzduchu v přírodě. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008)

Je prokázáno, že pobyt v přírodě má v rámci posílení zdraví dětí a mládeže mimořádný význam. Nejen že zvyšuje jejich tělesnou kondici, ale má také žádoucí vliv na tělesný i duševní vývoj. Obzvlášť potom v létě jsou tyto pobyty účinné a regenerační pro děti, které trvale žijí v průmyslových oblastech. (Červený kříž, 2017, s. 150)

Jak už bylo zmíněno výše, volný čas formuje hodnoty a životní postoje dítěte a je pro něho přínosem ve všech směrech. To samé platí i pro tábor, a proto základními cíli výchovně vzdělávacího procesu na táboře by mělo být.

1. Umět získávat, zdokonalovat, upevňovat a rozšiřovat vědomosti – je to ta část programu (činností), kdy se děti učí něčemu novému, něčemu se dozvídají a dokáží tuto činnost realizovat teoreticky
2. Na první bod navazuje druhý, kde děti své dovednosti získají a zdokonalují. Je to ta část programu, kdy činnost využíváme prakticky.
3. Pokud činnost ovládáme, postupně jí začínáme přetvářet v návyky, přestože tato část bývá pro nedostatek času nenaplněna, nejde-li o celoroční činnost.

Plán aktivit by měl brát v úvahu i znalosti dětí před táborem. Například co děti vědí, dovedou, co od nich můžeme čekat, jaké nároky na ně můžeme klást vzhledem k věku, zkušenostem a typu akce. Jaké máme na zotavovací akci vedoucí, v jakém prostředí se budou nacházet a je-li tábor specializovaně zaměřený. (Burda, Šlosarová, 2008)

Připravujeme-li program v rámci zážitkové pedagogiky, zcela jistě chápeme za cíl teorii formálního vzdělávání. Pro příklad uvedeme typické příklady cílů akcí zážitkové pedagogiky podle R. Pelánka (Pelánek, 2013):

- Cíle orientované na účastníky: vzdělávání v určité oblasti, trénink konkrétních dovedností, osobní rozvoj, zamyšlení se nad životem, sebepoznání, rozvoj sebedůvěry, rozvoj fyzické kondice, budování šetrného vztahu k přírodě.
- Cíle orientované na kolektiv a vztahy: vytváření, stmelování a posílení kolektivu a vztahů mezi účastníky.
- Cíle orientované na okolí: ochrana přírody, pomoc památkám, pomoc lidem, charitativní činnost.
- Univerzální (avšak důležitý) cíl: zajímavé a pestré prožití volného času pro všechny zúčastněné.

Čeho chceme dosáhnout? Tuto otázku si kladem vždy při stanovení cílů. Zpravidla se chybuje, pokud je zmatek v cílech, o které nám jde. Cílů bývá příliš mnoho nebo vůbec nejsou ujasněny. To může mít za následek, že program vyzní do ztracena. Typické cíle zážitkových programů můžeme vyjádřit a to např.: motivovat k přemýšlení, formulování postojů, vyjadřování názorů, k naslouchání ostatním, ukazovat netradiční pohledy na známé problémy, nabourávat stereotypy, zaujmout a inspirovat k dalšímu studiu tématu. (Pelánek, 2010)

Základním pravidlem je to, že zážitek sám o sobě by neměl být cílem, ale prostředkem k tomu, aby se děti něco nového naučili, dozvěděli. (Slejšková, 2011)

Velice zajímavé zpracování cílů můžeme nalézt v pracovním sešitě Zážitková pedagogika – Handouty pro učitele vydaného Prázdňinovou školou Lipnice, kde je popsána metoda SMARTER. Touto metodou můžeme označit stav, k němuž se plánujeme dosáhnout. Cíl bychom tedy měli formulovat několika kritérii. Název SMARTER je zkratka sestavena z prvních písmen anglických slov, která specifikují, jaké by cíle měly být, abychom jich mohli reálně dosáhnout.

S – specifické (specific): dostatečně konkrétní a jedinečné.

M – měřitelné (measurable): jakýmkoliv způsobem pozorovatelné výsledky.

A – schválené, akceptované (acceptable): jestliže pracujeme na něčem s dalšími lidmi, měli bychom všichni vědět, co je cílem, a ten sdílet.

R – reálné (realistic): neplánovat to, co nejsme schopni z různých důvodů zvládnout.

T – časově ohraničené (time-bound): časově neohraničený cíl nám může unikat celý život.

E – zajímavé (exciting): cíle, které nás motivují a jsou pro nás přitažlivé, plníme raději.

R – zaznamenané (recorded): abychom se mohli k cílům vracet, zaznamenejme si je nějakým pro nás vhodným způsobem.

1.2.4 Pracovníci tábora (YMCA)

Vždy ve vedení tábora nalezneme hlavního vedoucího tábora, který může mít své zástupce. Nikdy bychom neměli vynechat hospodáře a zdravotníka tábora. Na zotavovacích akcích musí být vždy minimálně dvě osoby starší 18 let. Tyto osoby mohou zastávat více funkcí tábora, ovšem funkce hlavního vedoucí tábora v kombinaci s funkcí zdravotníka je nevhodná.

Nejčastěji se na táboře setkáme s funkcemi hlavní vedoucí tábora, zástupce hlavního vedoucího, hospodář, zdravotník, vedoucí kuchyně, vedoucí, praktikant a zásobovač. Tyto funkce jsou závislé na velikosti tábora, věku a specifických potřebách účastníků a charakteru programu, proto může být personál posílen například o programového vedoucího, sportovního vedoucího, duchovního vedoucího, ošetřovatele, osobního asistenta a pomocné kuchaře.

Práva a povinnosti pracovníků tábora

Provozovatel tábora v souladu s obecnými právními normami a interními předpisy pořádající organizace vyhláší práva a povinnosti pracovníků tábora. Pravidla se zhotoví do podoby táborového denního řádu. S těmito pravidly jsou následně všichni pracovníci včas seznámeni. Hrubé a taktéž opakující se porušení těchto pravidel může vést k vyloučení z tábora.

Veškerý personál tábora má právo na zformulování podmínek k náležitému výkonu své práce na táboře. Jsou-li úkoly pracovníků nad rámec jejich náplně, mají právo na pomoc od vedení tábora. Mohou také přinášet poznámky ohledně chodu tábora a řešit výchovné problémy.

Povinnosti vedoucích a pracovníků v táboře:

- dodržování hygienických a zdravotních předpisů, táborového řádu a denního režimu v táboře
- měli by se řídit příkazy vedení tábora i v plnění mimořádných úkolů, které vyplynou z potřeb tábora
- dodržování výchovných zásad ve vztahu k dětem a dobrých vztahů se všemi vedoucími v táboře
- při nástupu do tábora odevzdat doklady o zdravotní způsobilosti (od roku 2015 platnost potvrzení dva roky)
- má povinnost být příkladem v chování i jednání
- dodržování zákazu kouření a pití alkoholických nápojů v době konání tábora při kontaktu s dětmi
- musí být připraven v době konání tábora (24 hodin denně) řešit mimořádné situace
- musí dbát na bezpečnost a zdraví sebe, ale i svěřených dětí
- nesmí se vzdalovat z tábora, přijímat v táboře soukromé návštěvy bez vědomí a souhlasu hlavního vedoucího tábora
- musí se aktivně účastnit tvorby programu
- převzít inventář nutný k výkonu činnosti v táboře, řádně o něj pečovat a v pořádku jej vrátit
- chránit všechn inventář a zařízení tábora před poškozením i zničením

Hlavní vedoucí tábora

Osoba vykonávající funkci hlavního vedoucího musí být starší 18 let. Měla by být schopna sestavit a vést pracovní tým. Ovládat praktické i teoretické znalosti při práci s dětmi. Praxe z táborů je neodmyslitelnou součástí požadavků na hlavního vedoucího. Jak už bylo zmíněno v kapitole rozpočtu, pokud tábor čerpá dotace MŠMT ČR musí vlastnit Osvědčení hlavního vedoucího. Výhodou pro funkci hlavního vedoucího je schopnost empatie a asertivita.

V pozici hlavního vedoucího tábora můžete zasahovat do výběru vedoucích a pracovníků tábora. A naopak i odmítnout osobu, která dle vašeho názoru není ze zdravotních, psychických či morálních důvodů schopna danou práci vykonávat. Následně má hlavní

vedoucí právo řídit průběh tábora, pracovníky tábora a přiřazovat mimořádné úkoly, které vyplývají z potřeb tábora. Hlavní vedoucí se podílí na vytváření táborového programu. Nakládá společně s hospodářem tábora s finančními prostředky. Dle práv a povinností pracovníků může vyloučit narušující osobou z tábora.

Povinnostmi hlavního vedoucího tábora je bezpodmínečně vedení týmu, znalost všech právních předpisů a jejich dodržování včetně kontrolování personálu, zda je dodržuje. Musí se včas seznámit s místem a vybavením tábora. Průběžně kontrolovat kvalitu zdravotní péče, hospodaření tábora a spotřebu potravin na den. Neměl by opomíjet dohled nad chodem programu a výchovnými pracemi, činnostmi vedoucích dětí a dodržování pořádku a kázně. Po celou dobu tábora dbát na bezpečnost a zdraví všech účastníků tábora. Potřebnou dokumentaci mít zabezpečenou a náležitě zpracovanou. V případě závažné události, úrazu nebo onemocnění ohlásit danou situaci pořadateli tábora.

Zástupce hlavního vedoucího

Požadavky na zástupce hlavního vedoucího jsou ve směr stejné jako požadavky na hlavního vedoucího. I osoba, která bude vykonávat funkci zástupce hlavního vedoucího musí být starší 18 let. Měla by být schopna sestavit a vést pracovní tým. Mít praktické i teoretické znalosti při práci s dětmi a praxi v činnosti na táborech. Zástupce se během celého tábora podílí na vedení. A v nepřítomnosti hlavního vedoucího tábora přebírá odpovědnost za tábor včetně pravomocí a povinností.

Hospodář tábora

Hospodář je osoba zodpovědná za zacházení s majetkem tábora. Proto i tato osoba musí být starší 18 let. Měla by mít odborné předpoklady k evidenci majetku, trestnou bezúhonnost a organizační schopnosti. Právně nakládá společně s hlavním vedoucím tábora za svěřené finanční prostředky na provoz tábora.

Povinnostmi hospodáře tábora je znát a dodržovat hospodářské a finanční zásady pořadatele a obecně závazné předpisy a řídit se pokyny hlavního vedoucího tábora, včetně vyhlášky o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti (106/2001 Sb.). Před začátkem zotavovací akce zajistit zásobování smlouvami s dodavateli a zajistit zásobení

tábora na první dny v souladu s rozpočtem. Během tábora zařídit průběžnou dodávku, převzetí a skladování potravin. Připravit řádnou papírovou dokumentaci zejména pokladní knihu. Vést pravidelné přehledy o hospodaření a předkládat je hlavnímu vedoucímu tábora ke kontrole. Po skončení akce udělat inventuru zásob, uzavřít pokladní deník a vše zpracovat podle pokynů hlavního vedoucího tábora. Na závěr hospodář zpracuje hodnocení hospodářského provozu tábora.

Zdravotník tábora

Přítomnost zdravotníka je na táboře povinná. Zdravotní péče musí být zajištěna 24 hodin denně po celou dobu konání tábora. Toto nařízení upravuje Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů 258/2000 Sb. Dle tohoto zákona se za způsobilou osobu považuje osoba, která ukončila studium zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře či zdravotnického asistenta a student oboru všeobecné lékařství nebo zubní lékařství po úspěšném ukončení třetího ročníku studia. Dále to může být fyzická osoba, která absolvovala kurz první pomoci zaměřený na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci (Zdravotník zotavovacích akcí – Červený kříž). Náplň kurzu první pomoci upravuje prováděcí právní předpis.

Povinností zdravotníka tábora je po celou dobu konání akce zajistit základní péči o zdraví všech účastníků. Jeho povinnost začíná převzetím dětí od rodičů a končí předáním zpět rodičům. V případě nutnosti návštěvy lékaře musí zdravotník doprovázet děti na vyšetření. Vyskytne-li se v táboře přenosná choroba, musí tuto událost hlásit lékaři a Krajské hygienické stanici. Podílí se na denním programu tábora a během něj zajišťuje bezpečnostní dohled, nemusí-li pečovat o nemocné. Samozřejmě do povinností zdravotníka patří péče o nemocné a udržování čistoty na izolaci. Kontroluje, zda se dodržují hygienické požadavky stanovené zákonem 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a prováděcími předpisy na výdej stravy a pitný režim. V tomto zákoně se také stanovují podmínky pro pracovníky a účastníky, kteří musí odevzdat před nástupem na tábor Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte, Prohlášení o bezinfekčnosti dítěte, Zdravotní způsobilost fyzických osob na zotavovacích akcích a splnění zvláštních předpisů u osob činných při stravování. Kontroluje, zda účastníci připravující a podávající stravu plní zásady osobní hygieny a jsou zdravotně způsobilí včetně dětí. Podílí se na tvorbě

jídelníčku a režimu dne. Zpracovává zdravotní dokumentaci včetně výpisu zdravotního stavu dětí i personálu ze zdravotních způsobilostí. Následně se zdravotním stavem účastníků seznamuje hlavního vedoucího i vedoucí oddílů. Tím jsou upozorněni na zdravotní odchylky. Zároveň seznámí hlavního vedoucího tábora se zdravotním stavem pracovníků tábora. V průběhu konání tábora vede zdravotnický deník a seznam všech účastníků akce, přebírá odpovědnost za ošetrovnu a lékárničku. Lékárničku doplňuje chybějícím materiálem a medikamenty bezprostředně před zahájením zotavovací akce. Zajišťuje, aby léky a zdravotnická dokumentace nebyla volně přístupná nepovolaným osobám. Po skončení akce informuje zodpovědné osoby v péči o dítě o zdravotních potížích a případných kontaktech s infekcí, které dítě prodělalo v průběhu tábora. Lze k tomuto kroku využít předpřipravený formulář.

Vedoucí kuchyně

Vedoucí kuchyně by měl mít odborné znalosti o řádné a zdravé přípravě potravy ve společném stravování. Neměla by mu být cizí znalost hygienických směrnic pro stravování v táborech. Průběžně si musí doplňovat znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví při výkonu činnosti epidemiologicky závažné podle prováděcího předpisu.

Práva vedoucího kuchyně je žádat o pravidelné zásobování od hospodáře a od provozovatele tábora může žádat o správné vybavení kuchyně a zabezpečení řádných hygienických podmínek pro přípravu stravy. Má právo vyžádat si od vedoucích nápravu kázně v jídelně. V případě, že se děti podílejí na přípravě stravy, může chtít doplnit počet dětí, které mají tzv. službu v kuchyni.

Naproti tomu musí před nástupem dětí do tábora převzít kuchyni a zkontrolovat, zda je připravená pro úpravu stravy podle daných předpisů. Vždy zpracovává potraviny podle správného technologického postupu. Ve spolupráci s hospodářem a zdravotníkem sestavuje jídelníček, který posléze předkládají ke schválení hlavnímu vedoucímu tábora. V rámci tvoření jídelníčku dbá na zásady správné výživy, sytosti a množství stravy a vaří úsporně vzhledem k finančním možnostem. Nesmí povolit vstup nepovolaným osobám a zvířatům do kuchyně, včetně dodržování zákazu kouření. Dbá na svou osobní hygienu a na veškeré hygienické předpisy. Po skončení zotavovací akce předá kuchyni v čistotě a stavu v kterém kuchyň přebíral.

Každá osoba účastnící se na přípravě jídel, musí vlastnit zdravotní průkaz, v němž praktický lékař potvrdí zdravotní způsobilost k činnostem epidemiologicky závažným. Zároveň zná pravidla k ochraně veřejného zdraví. Tyto vědomosti může prověřit orgán veřejného zdraví, hygienik. Pokud hygienik zjistí, že kuchyňský personál nemá tyto požadavky nesmí se podílet na přípravě potravin do doby úspěšného složení zkoušky před komisí zřízenou Krajskou hygienickou stanicí.

Pro výkon činností epidemiologicky závažných při provozování stravovacích služeb, výrobě potravin a uvádění potravin do oběhu se stanovují tyto zásady osobní hygieny:

- *pečování o tělesnou čistotu a před započatím vlastní práce, při přechodu z nečisté práce na čistou (například úklid, hrubá příprava), po použití záchodu, po manipulaci s odpady a při každém znečištění si umýt ruce v teplé vodě s použitím vhodného mycího, popřípadě dezinfekčního prostředku,*
- *nošení čistých osobních ochranných prostředků odpovídajících charakteru činnosti, zejména pracovní oděv, pracovní obuv a pokrývku hlavy při výrobě potravin a pokrmů. Udržování pracovního oděvu v čistotě a jeho vyměňování podle potřeby v průběhu směny. Při pracovní činnosti vyžadující vysoký stupeň čistoty nebo při vyšším riziku kontaminace používání jednorázových ochranných rukavic a ústní roušky,*
- *neopouštění provozovny v průběhu pracovní doby v pracovním oděvu a v pracovní obuvi,*
- *vyloučení jakéhokoliv nehygienického chování (například kouření, úpravy vlasů a nehtů),*
- *zajištění péče o ruce, nehty na rukou ostříhané na krátko, čisté, bez lakování, na ruku nenosit ozdobné předměty a*
- *ukládání použitého pracovního oděvu, jakož i občanského oděvu na místo k tomu vyčleněné; ukládání pracovního oděvu a občanského oděvu odděleně. (YMCA, 2019, Pracovníci na táboře)*

Vedoucí

Vedoucí je osoba starší 18 let s osobními a odbornými předpoklady pro práci s dětmi. Má na starosti svěřenou skupinu dětí, se kterými může samostatně pracovat. Na začátku tábora je mu přiřazen praktikant, kterého může řídit. Vedoucí se účastní porad vedení tábora, kde má možnost vznést dvě postřehy a připomínky k chodu tábora. Má možnost požádat o materiální podporu, která je nutná k výkonu práce na táboře.

Povinnostmi vedoucího dětí je být vzorem pro účastníky tábora. Měl by mít důkladně připravený program, který mu byl přidělen. Poslouchá pokyny svých nadřízených, hlavního vedoucího tábora, zástupce hlavního vedoucího tábora, hospodáře a zdravotníka. Děti má vždy pod dohledem, soustředí se na jejich bezpečnost a zdraví. Větší obezřetnost dbá při koupání a mimo objekt tábora. Musí mít přehled o zdravotním stavu svěřených dětí. Při nehodách, úrazech a onemocnění ihned hlásí stav zdravotníkovi tábora. Pečlivě se stará o přátelské vztahy, kázeň a pořádek mezi dětmi. K dětem by měl mít citlivý a individuální přístup, vyvolat v nich zájem a pomáhat jim v nesnázích, získat si jejich důvěru. Zajistit dětem osobní hygienu i čistotu prostor pobytu.

Praktikant

Praktikantem může být již osoba starší 16 let, protože nevykonává žádnou samostatnou činnost. Odpovědnost za jeho práci nese vedoucí oddílu, kterému je přidělen. Praktikant se smí účastnit program a zároveň ho může připravovat. Praktikant je povinen zachovávat táborový řád a aktivně plnit úkoly, které mu zadalo vedení tábora nebo vedoucí dětí. Hlavním důvodem přijetí praktikanta na tábor je vychovat z něj budoucího vedoucího dětí.

1.3 Kreativita ve volném čase

Volný čas můžeme chápat jako ideální společenský prostor pro sebezvoje osobnosti i v oblasti její kreativity. Současně je tato oblast vhodná i pro cílené formy kreativity. Na rozdíl od prostředí školy musí být při edukativním působení brán více zřetel na samostatnost jedince, jeho zájem a svévolnou spoluúčast. Vzdělávání tvořivosti totiž důsledný respekt k autonomii a spontaneitě jedince již z tohoto důvodu nejen předpokládá, ale vlastně nutně vyžaduje. Chce-li pedagog uvažovat o kreativitě v rámci

rozvíjení tvořivosti u jiných musí brát v potaz, že „být tvořivý“ znamená „být tvořivý po svém“. Z toho vyplývá, že rozvoj tvořivosti předpokládá nejen s-osobností-žáka, ale také s tvořivou osobností učitele. Ovšem pedagog se nestane kreativní tým, že nastuduje příručky a převezme techniky. Pedagog musí podstoupit seberozvoj v tvořivosti. I netvořivý učitel může děti seznamovat s kreativitou, udělat spoustu pro kreativitu prostředí, ale pouze tvořivý učitel působí jako urychlovač kreativního procesu žáků, zároveň jako vzor tvořivé osobnosti.

Nebudeme-li brát v potaz snahu odborné literatury charakterizovat tvořivou osobnost, pomocí psychologického vyšetření, zjistíme, že se nejčastěji popisuje následovně: osoba toužící po intelektuálních aktivitách, projevující se různými způsoby v závislosti na věku a sebepojetí osobnosti, zvýšená potřeba po informacích (podnětech), související s prožívanou libostí z jejich získávání. Další potřeba je osobní svoboda a nezávislost, lze také uvést potřebu spontaneity, sebeprojevu a seberealizace. Některé zdroje také uvádí zvýšenou potřebu jistoty, bezpečí, stability, sounáležitosti, uznání, citové odezvy, respektu, které zřejmě souvisí s často uváděným rysem tvořivých jedinců – osamělosti, jež zase nejspíš souvisí s jistou výjimečností.

Mezi nejčastější vlastnosti kreativních lidí patří dále smysl pro humor, impulzivnost, vznětlivost, samostatnost, nekonvenčnost, originalita, schopnost koncentrace pozornosti, náročnost, kritičnost, zaujetí apod. Kreativní lidé sami sebe charakterizují jako lidi s velkou fantazií, aktivní, citlivé, idealisticky založené, ale také s určitou emoční labilitou. Taktéž mohou mít problém s adaptací.(Spousta, 1994, s. 73-80)

1.4 Rozvíjení kreativity

Rozlišujeme několik základních oblastí rozvíjení, popřípadě vzdělávání kreativity:

1. přímý rozvoj kreativního myšlení
2. rozvíjení charakteristik a vlastností osobnosti, které kreativitu podporují
3. rozvoj případných, pedagogicko-psychologicky zdůvodněných, utváření sociálních vztahů, klimatu a řízení, které jsou vhodné k povzbuzení tvořivosti

Uvedené oblasti se navzájem podmiňují a doplňují. Při hledání metod a technik rozvoje tvořivosti je potřeba si ujasnit základní myšlenku a rozhodnout se zda:

- a) chceme především cvičit a rozvíjet tvořivost jako psychickou funkci
- b) chceme tvořivých přístupů a činností využít spíše jako prostředku

Při přípravě kreativního programu jako náplně činnosti ve volném čase je vhodné promyslet, zda povaha aktivit, které hodláme realizovat, odpovídá aktuálnímu zájmu, potřebám účastníků i jejich individuálním dispozicím. Inspirujme se programy zkušenějších autorů (nejlépe přímou účastí na jimi vedených akcích) anebo studiem jejich zkušeností. Hledejme na základě studia kreativity vlastní postupy, které by respektovaly naše specifické podmínky a cíle.

Při realizaci kreativního programu zabezpečme atmosféru, která bude zbavena napětí a rivality. Nezapomínejme na zpětnou vazbu, zvláště u dětí. Chovejme se partnersky a respektujme samostatnost druhých. Využívejme obohacování se při společných aktivitách. Naučme se vážit si zvláštností tvořivých jedinců (jak jsme je popsaly v textu), i když se nám zdají být komplikovaní, někdy i dokonce na obtíž. Nezaměřujme se pouze na produkt, který při tvorbě vznikne, ale podporujme libost v nacházení z tvorby. (Spousta, 1994, 81-82)

2. Praktická část

2.1 Obecné informace

Výtvarný tábor je vhodný pořádat v rekreačních střediscích, kde je dostatek prostorových možností. Vhodné jsou učebny a větší sály se stoly a židlemi v případě mokré varianty. Ovšem není od věci, pokud středisko umožňuje přístup k venkovnímu po sezení. Samozřejmě je spousta výtvarných činností, které stůl a židli nepotřebují.

Tento čtrnácti denní pobyt jsme se rozhodli naplánovat v chatové osadě. V blízkosti osady se nachází lesy, louky i vodní plochy, několik minut od osady leží i město s obchodem. Myslíme si, že toto místo obsahuje velice širokou škálu možností, kde realizovat plánovaný program.

Celý tábor se ponese v tématu Tajemství mořského světa. Účastníci si odvezou práce, které zde vytvoří, ale také plno zážitků z připravených her.

2.2 Cílové skupiny

Tento výtvarný tábor bude zaměřen na děti ve věku od 15 do 18 let věku. To znamená, že naši cílovou skupinou je starší školní věk. Nyní si popíšeme jednotlivé znaky pro danou cílovou skupinu. Kapacita toho to tábora je maximální počet 30 dětí. (Pávková, 2002)

2.2.1 Starší školní věk (15-18 let event. 20 let)

U této věkové skupiny doznívá pubescence, zklidňuje se tělesný vývoj a zpomaluje se růst. Nyní roste především trup, ladnější tvary a dotváří se postava. Děti jsou v nejlepší tělesné zdatnosti a pohybová koordinace je na vysoké úrovni. I přesto jsou vůči sobě dost kritičtí, a to má vliv především na psychiku a sebevědomí. Vnímání je citlivější a systematické. Záměrná a intenzivní koncentrace, představivost bývá bohatá, dokáží konkretizovat a používají originální asociace. Bývají tvůrčí a snaží se o uměleckou tvorbu. Přesně si utváří logické a trvalé vzpomínky, kapacita paměti je větší než u středního školního věku. Vyvíjí se veškeré kognitivní operace a formy myšlení.

Řečnický vystupují tvořivě, humorně, řeč je barvitá a postupně se stabilizuje. Mají lepší sebe ovládání, umí potlačit city, ale i přesto jsou dále dost intenzivní. Dvojsmyslné narážky stále přetrvávají.

Přemýšlí svým způsobem o pravdě a o zlu. Intelektuálně se zabývají svým studiem a často cestují. Užívají si krásy v umění, přírodě kolem nás včetně lidských vztahů. Postupem času se zklidňuje jejich impulzivnost a stávají se rozvážnějšími, cílevědomější a vytrvalejší. Utvářejí si životní plány a ideály. Ovšem ve zkratu mohou mít nebezpečné jednání např. sebevražedné pokusy.

V tomto věku se porovnávají s dospělými, vůči autorita jsou kritičtí. Hlavní zlomem je přechod ze základní na střední školu, zde se profesně vzdělávají a někteří se ekonomicky osamostatní. Přizpůsobují se svým vrstevníkům, získávají přátelství na celý život. Mezi 15–18 věkem je riziko předčasného otěhotnění a sňatku. (Pávková, 2002, s. 223)

2.3 Denní program

Denní program je orientační plán pro děti, aby věděly, kdy se bude konat daná aktivita. Konkrétní denní program vyvěsíme společně s jídelníčkem na nástěnce na hlavní budově. Bude obsahovat kolikátý den tábora absolvujeme včetně datumu, služby dne a název aktivity pro danou část dne. Časové rozmezí aktivit se může lehce vychýlit od plánu. (Příloha č. 4 – Denní plán)

Obecný denní program	
8:00	budíček
8:10 - 8:30	rozcvička + ranní hygiena
8:30 - 9:00	snídaně
9:00 - 9:30	osobní volno
9:30 - 12:00	nástup + dopolední program
12:00 - 12:30	osobní volno
12:30 - 13:00	oběd
13:00 - 14:30	osobní volno
14:30 - 17:30	odpolední program
17:30 - 18:00	osobní volno
18:00 - 18:30	večeře
18:30 - 19:00	osobní volno
19:00 - 21:30	nástup + večerní program
21:30 - 22:00	večerní hygiena
22:00	večerka

Tabulka č. 2 – Obecný denní program

2.4 Plánovaný program

DEN	DOPOLEDNÍ PROGRAM	ODPOLEDNÍ PROGRAM	VEČERNÍ PROGRAM
1.	příjezd do tábora	Pravidla Očekávání	rozdělení do oddílů a týmů seznamovací hry
2.	seznámení s programem Mateřská loď	vytvoření týmových vlajek pokřik označení kajut	hra o týmové barvy námořnická trička
3.	lodičky	Bitva korábů	Majáky
4.	kaširované ryby	Rybářská výprava	Hvězdáři
5.	Moře	Malované moře	Dobývání ostrovů
6.	Zdobení sklenic	Vzkazy v láhvi	Bingo!
7.	celodenní výlet		kaširované ryby pozdrav od moře
8.	zrcadlo na pozdravy	Mořský koník	The sea fashion
9.	Lapení pirátů	obrázek z oblázků	Máš minutu!
10.	zvonkohra	Najdi svou svačinu	Příběh pro žabáka
11.	Vodník	plážová taška	Rybolov
12.	Modrý seznam ohrožených druhů	truhla na poklady	Autogramiáda
13.	Poklad koktavého mudrce	balení	Závěrečné zhodnocení
14.	odjezd		

Tabulka č. 3 – Plánovaný program

2.4.1 Den první

ODPOLEDNÍ PROGRAM

V dopoledních hodinách dorazí účastníci do tábora. Celý pobyt začíná obědem, po němž bude dostatek času na rozdělení ubytování a vybalení si. V odpoledních hodinách se svolá první nástup. Zde budou děti seznámeny s chodem tábora. Před představením táborového řádu si prozradíme svá „Očekávání“, následně přejdeme na hru „Pravidla“.

Očekávání

Při společném sezení v kruhu v klubovně objektu si řekneme svá očekávání společně s účastníky. Každý své očekávání/přání napíše na papírek a vylepí na nástěnku. Výsledek aktivity bude dostupný pro všechny během celého pobytu. Výstup bude hmatatelným a zároveň prvním společným produktem zvolené skupiny.

Pravidla

- věková kategorie: lze přizpůsobit pro kteroukoliv kategorii
- denní doba: libovolná, mělo by být vždy na začátku programu
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: připravené kartičky s pojmy (pozitivní i negativní pojmy)
připínáčky nebo izolepu či nástěnku (Příloha č. 5 – Pravidla)

Příklady kartiček:

Pozitivní

- Být tady s námi
- Mít dobrou náladu
- Aktivně se zapojit
- Být férový k ostatním
- Být odpovědný za vlastní práci
- Mít radost z vlastní práce
- Pomáhat ostatním

Negativní

- Být daleko odtud
- Tvářit se škaredě
- Nehrát férově a podvádět
- nemluvit s ostatními
- Být sobecký

Realizace hry

Před aktivitou kartičky poschováváme na určitém vymezeném prostoru. Nejdříve hráčům vysvětlíme, že musí na určitém prostoru najít daný počet kartiček a přinést ho doprostřed vyznačeného kruhu. Každý smí přinést pouze jednu kartičku (počet kartiček je omezený počtem hráčů). Poté, co tak děti učiní, si sedneme do kruhu a bavíme se o pojmech na kartičkách, zda chtějí či nechťejí prožít takto svůj pobyt. Rozdělíme tedy pojmy na negativní a pozitivní. Tímto chceme dohodnout vzájemná pravidla, které

budeme následně respektovat. Připravené pojmy jsou pouze nástroje, děti mohou přidat i své pravidlo, které by chtěly na pobytu dodržovat a následně si ho přenést do běžného běhu školního roku. S dětmi vylepíme nebo připícháme kartičky na viditelné místo, aby si je mohly během pobytu kdykoliv připomenout.

Reflexe

Ptáme se dětí, jak tomu rozumí a jaký na to mají názor. A dále jak si myslí, že jim dodržování těchto pravidel půjde. Reflexe probíhá formou diskuze, která se může i protáhnout.

Na večerní program budou připravené seznamovací hry např. Mlsná Mařena, Sít', Toaletní papír. Hlavním cílem těchto her je zábavně o sobě prozradit různé informace (věk, zájmy, vlastnosti apod.). Zároveň budou děti rozděleny do oddílů. V rámci oddílů budou fungovat během kreativního a doprovodného programu.

VEČERNÍ PROGRAM

Mlsná mařena (Příručka instruktora zážitkových akcí, Pelánek, s. 110)

- věková kategorie: 15+
- denní doba: libovolná, mělo by být vždy na začátku programu
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: žádný

Cíl hry

Vzájemné představení, zapamatování jmen a zjištění základních informací o ostatních a také navození přátelské atmosféry, odstranění ostychu a počátečních zábran.

Realizace hry

Hráči se postaví do kruhu. První hráč řekne své křestní jméno doplněné o přídatné jméno, které začíná na stejné písmeno a hráče vystihuje. Každý další hráč pak zopakuje jména a přívlastky všech předchozích, a nakonec přidá svoje.

Reflexe

Po hře si vyzkoušíme, která jména jsme si zapamatovali.

Toaletní papír

- věková kategorie: 12+
- denní doba: libovolná, mělo by být vždy na začátku programu
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: toaletní papír

Realizace hry

Bez vysvětlení pravidel zadáme úkol, že si každý má odmotat toaletního papíru kolik chce. Záleží pouze na něm. A následně za každý čtvereček toaletního papíru musí o sobě něco prozradit. Nějakou novou informaci, kterou jsme se ještě z předchozí hry nedozvěděli.

Reflexe

Reflexí pro hru Toaletní papír bude následující hra Sít'.

Sít'

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná, mělo by být vždy na začátku programu
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: motouz provázku

Realizace hry

Hráči se postaví do kruhu. Hráč, který drží provázek musí klubko hodit spoluhráči o němž ví nějakou informaci. Osloví ho jménem a nahlas řekne danou zajímavost, např. „Lucie má ráda psi.“ První hráč stále drží konec provázku. Takže po prvním kole jsou první a druhý hráč spojeni provázkem. Hra takto pokračuje, dokud budeme vědět různé informace. Tím nám vznikne Sít'.

Reflexe

Tato hra je zároveň reflexí. Díky této hře zjistíme, co vše si pamatujeme o ostatních.

2.4.2 Den druhý

DOPolední PROGRAM

Druhý den ráno proběhne v 9:30 hod. ranní nástup dle denní programu. Na tomto nástupu seznámíme děti s náplní programu. Vedoucí tábora si pro účastníky připravili scénku o nalodujících se námořnících, kteří se chystají vyplout na moře. Jeden den vjedou do bouře, loď ztroskotá a námořníci uvíznou na ostrově. Na tomto ostrově objeví starou ponorku, kterou zprovozní a vydají se na cestu zpět domů. V tuto chvíli zapojí herci hráče do děje tím, že je pozvou na podmořskou cestu sebou. A vyrazí společně do blízkého lesa.

V lese se rozdělí do svých týmů. Budou seznámeni s jednoduchým bodovacím systémem. Po celou dobu bude připravený herní plán s políčky. Každý tým bude zastupovat jedna ponorka či loď, kterou si samostatně vyrobí. Ta se bude po herním poli posouvat buď o jedno, dvě nebo tři políčka, podle umístění v soutěžích. Na políčkách označených červenou barvou budou moci hráči losovat materiál na svou konečnou loď.
(Příloha č. 6 – Herní plán)

Mateřská loď (Šimonová, 2005, s. 105)

- věková kategorie: 12+
- denní doba: libovolná
- roční doba: jaro, léto
- prostředí: venku – les, prostředí se stromy
- materiál: lana, větve

Realizace hry

Prvním úkolem bude vybrat si vhodné místo v lese, kde každý tým bude po celou dobu tábora stavět svou loď. Tuto loď chystají na konečnou plavbu. Na začátek získají všechny týmy lano, kterým ohraničíme její tvar. Pomocí větví a klacků si vyklidí palubu. A vydáme se zpět do tábora.

Reflexe

Po této aktivitě si cestou zpět jeden z vedoucí bude hrát na reportéra, který vyzpovídá některé hráče o jejich plánech a jak si svou budoucí loď představují. To nám napoví, co bychom mohli zařadit do slosovacího materiálu.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

Vlajka, pokřik a herní loď

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná (začátek zotavovací akce)
- roční doba: libovolná
- prostředí: uvnitř, venku
- materiál: plátno, tempery, štětce, kelímky, nůžky, provázek, napínáčky, stuhy, permanentní fixy, zbytky látek a jiné

Realizace hry

Úkolem týmů bude vytvořit společnou vlajku podle vlastní fantazie. Materiál na tvorbu vlajky si děti seženou pomocí „běhačky“. Úkolem bude v určitém limitu štafetovým během běžet na dané místo, kde si každé dítě samo vybere, co pro zbytek třídy na výrobu

vlajky donese. Následně musí popsat a odůvodnit znaky na vlajce. Při realizaci, se ukáže, kdo je vůdčí typ a kdo se jen tzv. veze. Možná bude potřeba skupinu navést, jakým způsobem se mají vydat.

Během výroby vlajky si děti společně vymyslí týmový pokřik a vyrobí loďku, kterou se budou pohybovat po herním plánu.

Reflexe

Zhodnocení a představení jednotlivých vlajek a herních lodí. Společný přednes pokřiku. Diskuze nad tím, jak se jim společně pracovalo.

VEČERNÍ PROGRAM

Námořnické kroje (Macholdová, 2006, s. 11)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolná
- prostředí: uvnitř, venku
- materiál: vejce, bavlněná trička pro každé dítě, přírodní provázek, gumičky, nůžky, barvy na batikování, sůl, ocet nebo fixátor, nádoba na barvení, voda

Realizace hry

Před samotným batikováním si týmy zahrají rychlou soutěž, což určí, který tým si první vybere týmovou barvu.

Hráči se srazí do kroužku, aby se vzájemně dotýkali sousedů. Po kroužku si podávají vejce. Ve chvíli, kdy předá hráč svému sousedovi, ustoupí o krok dozadu a opět si posílají vejce. Poté opět o krok ustoupí. Po několika minutách samozřejmě nezbude nic jiného než vejce házet, což vede k mnohým komickým situacím. Vyhrává tým, který své vejce udrží nejdéle ve vzduchu a nerozbije se.

Realizace batikování

Po soutěži přejdeme k batikování triček. Pro batikování existuje několik postupů. Nejjednodušším postupem je batika skládaná. Při tomto způsobu batiky vytvoříme na textilu buď pravidelné či nepravidelné sklady a následně svážeme.

Batika vyvazovaná, jinak řečeno rezerváž čili zakrývání určitých míst, kam při barvení nepronikne barva je nejpoužívanější technika. Neodmyslitelné pro tuto techniku je správně rozvrhnout kompozici, barevnost, popřípadě vícebarevné řešení textilie. Možností je mnoho a fantazii se meze nekladou.

Ovšem u batiky bude každý výsledek překvapením. (Příloha č. 7 – Fotografie batikovaného trička)

Reflexe

Reflexe proběhne bezprostřední reakcí na práci poté, co se jednotlivá trička rozbálí a každý najde to své (podepsané na začátku aktivity). Předchozí hra podporuje spolupráci a týmového ducha.

2.4.3 Den třetí

DOPOLEDNÍ PROGRAM

Po předchozím dni, který byl stráven po celou dobu v týmech, začneme třetí den výtvarnou činností v oddílech.

Lodičky

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: jaro, léto, podzim
- prostředí: venku
- materiál: přírodní materiál (kůra, klacky), zbytky látek, provázek, lepidlo

Realizace

Všechny oddíly se vydají na společnou vycházku, během ní si bude muset každý najít vhodný kus kůry a klacku pro svou stavbu lodičky. Po návratu do tábora přilepíme klacky (stožáry) ke kůře. A dozdobíme dle fantazie. (Příloha č. 8 – Fotografie lodičky)

V rámci rozvoje manuálních prací nejstarší děti mohou lepidlo použít pouze na upevnění stožárů. Plachty si musí navázat, mohou si je i prošívat. Lze jim i zapůjčit nožík, kterým kůru mohou vytvarovat do požadovaného tvaru.

Reflexe

Kdo bude chtít, může svou loď zkusit na vodě, zda pluje. Budeme se snažit rozvést diskuzi o tom, proč některé lodě plují a některé ne. Zda vědí, jak by svou loď udělaly příště, aby mohla vyplout s ostatními.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

Bitva korábů (Šimonová, 2005, s. 105)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: léto
- prostředí: u vody
- materiál: kousky polystyrenu, barevné papíry, nožík, špejle, provázek, nůžky, vidlička, lepidlo

Realizace hry

Tato aktivita bude tvořivá i pohybová. Účastníci se opět rozdělí do svých týmů. Na nástupu jim vedení tábora oznámí, že v blízkosti tábora jsou ukryty pro každý tým tři balíčky označené jejich barvou. V balíčcích se nachází materiál na výrobu korábů (polystyren označený papírovou vlajkou v barvě týmu). Celkem bude mít každý tým pět korábů. Na nalezení materiálu a výrobu plavidel budou mít 20 minut, potom se sejdou společně u vody.

V druhé fázi hry týmy vypustí své lodě na vodu. Následuje bitva o to, která flotila lodí se potopí poslední. Mohou do toho zasáhnout samotní hráči tým, že u vedoucího najdou munici (kamínky). Jednu municí získají za deset dřepů. U vody však může střílet pouze jeden námořník.

Po skončení aktivity, všichni námořníci naskáčí do vody a vyloví vraky lodí.

Reflexe

Jednoduchá reflexe proběhne formou otázky: „Komu se hra líbila? – Ať skočí do vody“. V případě, že někdo zůstane na souši, se vyptáme, proč se mu hra nelíbila.

VEČERNÍ PROGRAM

Před zahájením večerního programu na nástupu vyhlásíme výsledky z předchozí hry Bitva korábů. Jednotlivý kapitáni námořních týmů posunou svou herní loď o získaný počet políček. Tým, který stoupl na červené políčko losuje z klobouku lísteček, kde má napsáno, co získal pro svou Mateřskou loď. Poté se společně vydáme na místo, kde kotví

naše Mateřské lodě. Každý tým opět dostane prostor si svou Mateřskou loď zdokonalit. Jak, to už záleží nyní na týmech.

Majáky

- věková kategorie: 6+
- denní doba: večer, nejlépe v noci
- roční doba: léto
- prostředí: les
- materiál: bílé papíry, 3x baterka, připínáčky

Realizace hry

Počkáme do momentu, kdy se nám v lese mírně zešeří. Následně vedoucí začne hlásit poplach, že se blížíme k pevnině, ale není vidět na krok. Děti musejí co nejrychleji utvořit své týmy. A každý tým odvádí jiný vedoucí na připravené místo v lese.

V lese jsou rozmístěny bílé papíry s šipkami (majáky). U některý z majáků je umístěný lísteček s šifrou a klíč k nim. Děti musí projít tedy přes všechny majáky, aby dokázaly šifru rozluštit. Aby prošly všechny majáky, musí přiložit baterku ve směru šipky na papíře. Baterka dosvítí na další maják, a tak pokračují až do cíle.

V cíli rozšifrují zprávu – DNES PLULI JSTE PO VODĚ, ZÍTRA VŠAK S RYBY PLAVAT BUDETE. (Příloha č. 9 – Zašifrovaná zpráva)

Reflexe

Před rozchodem na večerní hygienu a následnou večerku, zkusíme pomocí našeho námořního moderátora zjistit, jak si děti vedly, co jim dělalo potíže. Který z nich nakonec šifru přemohl a jestli tuší, co by vzkaz mohl znamenat.

2.4.4 Den čtvrtý

DOPOLEDNÍ PROGRAM

Kašírované ryby (Šimonová, 2005, s. 20)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolní
- prostředí: venku
- materiál: nafukovací balónky, nůžky, větší množství nepomačkaných novin, papírová lepenka, zbytky kartonu, toaletní ruličky, škrob na prádlo rozpustný za studena, nádoby a kelímky s vodou, případně podstavce pro kašírované objekty (stolička, kbelík, kelímek atd.), vodové či temperové barvy, štětce

Realizace

Nevhodnější je tvořit na trávníku. Nafouknuté balonky umístíme na zem či na vhodný podstavec, případně zavěsíme na větvi. Škrob zředíme vodou, aby dobře lepil. Staré noviny si rozstříháme (můžeme i trhat) na obdélníčky. Velikost obdélníčku závisí na velikosti budoucí ryby. Celý balónek polepíme novinovými obdélníky od shora dolů tak, aby se jednotlivé řady navzájem překrývaly. Kolem uzlíku na balónku necháme volný prostor, abychom následně mohli tudy balónek vytáhnout. Noviny nanese v několika vrstvách, abychom vytvořili pevnou krustu. Během zasychání upouštíme vzduch, aby obal, smršťující se během usychání nepopraskal.

Po našich třech oddílech se modeláž ryby již vyžaduje. Dětem bude umožněno rybu kašírovat i na připravený korpus z ruliček, kartonu a lepenky. Nebudou muset nutně použít nafukovací balónek. Vedoucí tuto skupinu povede k realistickým tvarům.

Reflexe

Skupinu požádáme, zda by mohla zvednou palec nahoru nebo dolů jestli se jim aktivita líbila.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

Rybářská výprava (Šimonová, 2005, s. 78)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: kdykoliv během dne
- roční doba: jaro, léto, podzim
- prostředí: lesní prostředí s balvany
- materiál: barevné křídly, rozdílné přírodniny

Realizace

Lesní část plná kamenů, klacků, spadáných stromů a pařezů může připomínat mořské dno. Dno plné tajuplných živočichů a rostlin.

Děti budou mít za úkol během procházky do přírody na určitém místě zapojit svou kreativitu a vytvořit zde pomocí přírodnin a kříd mořské dno. Nebudou rozděleni do oddílů ani týmů. Aktivita bude dobrovolná a mohou se jí zúčastnit i ve volně zvolených skupinách.

Reflexe

Představení mořského dna. Vytvoření fotografie při „potápění“.

VEČERNÍ PROGRAM

Hvězdáři (Hranostaj.cz - Astronomové)

- věková kategorie: smíšená skupina
- denní doba: pro atmosféru k večeru
- roční doba: libovolná
- prostředí: louka
- materiál: 20–30 souhvězdí, jednotlivé hvězdy (víčka od pet lahví), papíry fixy

Realizace

Tato hra se bude odehrávat po týmech.

Na úvod bude týmům puštěn úryvek z filmu Shrek. Kdy hlavní hrdinové pozorují nebeskou oblohu a rozpoznávají jednotlivá souhvězdí. Pak se děti zeptáme, zda vědí, proč je pro nás jako pro námořníky důležité souhvězdí.

Následně budou seznámeny s pravidly. Na jednotlivých kartičkách budou překreslená souhvězdí noční oblohy. Tyto kartičky budou umístěny na kraji herního pole. Do vyznačeného herního pole rozmístíme víčka od plastových lahví. Úkolem hráčů je posbírat hvězdy a složit z nich jednotlivá souhvězdí. Místo, kde budou děti svá souhvězdí skládat bude vzdálené od místa vyobrazených souhvězdí. Budou si muset jednotlivá souhvězdí zapamatovat. V případě, že souhvězdí sestavil již jiný tým, další tým ho už složit nemůže.

Jednotlivá souhvězdí budou hodnocena body podle počtu hvězd. Tým, který nasbírá nejvíce bodů, vyhrává.

Reflexe

Po hře se posadíme všichni do kruhu, uprostřed budou umístěny obrázky se smajlíky. Každé dítě si vybere smajlíka dle aktuální nálady a prozradí, proč se tak cítí.

2.4.5 Den pátý

Na ranním nástupu opět budou vyhlášeny výsledky z večerní hry. Proběhne slosování o materiál na mateřskou loď, pokud týmy vstoupily na červené políčko.

DOPolední PROGRAM

Moře

- věková kategorie: smíšená skupina
- denní doba: libovolná
- roční doba: jaro, léto, podzim
- prostředí: mýtina, louka, park, hřiště
- materiál: pro každého hráče jeden kámen + pláž (cílová meta)

Realizace hry

Děti se rozdělí do jednotlivých týmů. Pro každý tým bude připravené stejné pole s kameny. Každé dítě obsadí jeden kámen. Následně budou vysvětleny pravidla hry, kdy úkolem je dostat všechny hráče na souš, aniž by se utopili v moři (šlápli mimo kámen). Hráč, který se dotkne země, odchází se svým kamenem mimo herní pole. Vyhrává tým, který převede nejvíce námořníků v bezpečí.

Reflexe

Po skončení hry každé dítě vyjádří své pocity namalováním na papír či křídou na zem.

ODPOlední PROGRAM

Malované moře (Bieber, 1998, s. 48–49)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolná
- prostředí: venku
- materiál: hedvábný šátek, barvy na hedvábí, igelitová podložka, popř. rám, štětce na hedvábí, sůl, popř. kontury, fantomové fixy

Takzvaná Crash technika je vhodná do teplého letního dne. Děti nejprve šátek ponoří do vody (či ředidla – záleží čím jsou barvy ředitelné), rozloží na fólii, která by měla být větší než šátek. Hedvábí na některých místech zlehka stočíme do růžiček.

Nyní začneme nanášet barvy pomocí štětce tak, abychom nenarušili strukturu šátku. Používáme maximálně tři barvy, aby se nevytratil efekt nesmíme umístit všechny barvy na jedno místo. Barva se rozpustí do jemných stínů, které následně přechází do jiné barvy. Pro zajímavější zdobení můžeme nasypat sůl, která místy barvu vsákne a vytvoří hvězdičky.

Takto nabarvený šátek necháme uschnout.

Také je možnost své hedvábí napnout na rám. Pomocí fantomové tužky si předkreslit jednotlivé živočichy, rostliny nebo mušle. Poté tvary obtáhneme konturou. Musí se dávat pozor na to, aby byla všude kontura uzavřená. V momentě, kdy mezi liniemi kontury bude mezera, barva se rozpustí do nežádoucích míst. Vybarvíme celý svůj šátek. Také můžeme aplikovat sůl a snažit se o vpíjení různých barev. (Příloha č. 10 – Hedvábní šátek)

Reflexe

Děti požádáme, aby svůj názor na činnost vyjádřili postavením se k jednomu ze tří semaforů. Na každém semaforu svítí jiná barva (zelená – líbila, oranžová – ušlo to, červená – nelíbila).

VEČERNÍ PROGRAM

Dobývání ostrovů (Hanuš, Hrkal, 1998, s. 100-101)

- věková kategorie: libovolná
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolní
- prostředí: kopcovité
- materiál: fáborky, 15 sáčků na slosování, kartičky s počasím

Realizace hry

V týmech se hráči rozdělí do dvojic, nejlépe smíšené věkové kategorie. Úkolem dvojic bude dobýt sedm ostrovů. Vyplouvá se z přístavu, cestou do přístavu na ostrov je čeká jedna čerpací stanice.

Každá cesta začíná v přístavu a pokračuje na klíčové místo. Cesta z přístavu stoupá nahoru do kopce, těsně pod vrcholem kopce (před přístavem ostrova) je tzv. klíčové místo. Klíčové místo i konečný přístav jsou viditelně označeny. Každá dvojice vytáhne na klíčovém místě lísteček s aktuálním počasím.

- Skvělé počasí, slunečno vytáhne-li dvojice tuto kartičku – mohou pokračovat
- Mírně zataženo vytáhne-li dvojice tuto kartičku – losuje znovu
- Mořská bouře vytáhne-li dvojice tuto kartičku – musí se vrátit do přístavu

Když se dostanou do přístavu ostrova, opíšou si název ostrova a vydají se zpět do domácího přístavu, odkud vyplouvají za dobytím dalšího ostrova.

Vyhrává tým, který jako první celý zdolá všech sedm ostrovů.

Reflexe

Zpětnou vazbu uděláme pomocí sledování aktuálního dění při hře. Děláme si poznámky o důležitých momentech. Zaznamenáváme reakce hráčů.

2.4.6 Den šestý

DOPolední PROGRAM

Stejně jako každý den i šestý den proběhne ranní nástup. Zde dětem obecně sdělíme poznatky z pozorování během večerní aktivity a výsledky z hry.

Zdobení sklenic

- věková kategorie: libovolná
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: zavařovací sklenice, provázek, barvy a kontury na sklo, drátky a korálky

Realizace

Děti si zkusí sklenici ozdobit barvou a nakombinovat to s drátkováním či navázáním provázku. Sklenice nemusí být drátkovaná celá, stačí aplikovat několik drátěných (provázkových) prvků.

Barvy jsou speciálně na sklo a jejich součástí jsou i kontury, které vytvoří orámování pro daný obrazec. (Příloha č. 11 – Fotografie navázané sklenice)

Reflexe

Reflexe proběhne číselným hodnocením od jedné do pěti, škála funguje stejně jako ve škole. Jednička je nejlepší a pětka nejhorší. Každý své číslo ukáže na prstech a musí se zařadit do skupiny se stejným číslem.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

Vzkazy v láhvi

- věková kategorie: libovolná
- denní doba: odpoledne
- roční doba: léto
- prostředí: u vody
- materiál: láhve, zašifrované vzkazy

Realizace

Celý tábor se vydá k vodě plavat. U vody se seřadíme do týmů a zadáme týmům hledání láhvi se vzkazy. Každý tým má lahev označenou svou barvou. A v ní zašifrovanou hádanku. Po vyřešení šifry musím uhodnout správnou odpověď na otázku, za ní získají klíč, který pasuje do dveří u jednoho z pokojů v hlavní budově. Za dveřmi se bude ukrývat materiál pro jejich „Mateřskou loď“. Tým, který přijde první, si může vybrat, které prostředky pro svou loď vezme. Na poslední tým už pouze zůstane nevybrané.

Reflexe

Opět nastoupí náš známý námořní moderátor a vyslechne náhodné hráče, jak hra probíhala a co pro svou loď zvolili.

VEČERNÍ PROGRAM

Bingo!

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: připravení kartička s čísly 1-99, míčky očíslované 1-99, tužky a fixy

Realizace hry

Každý dostane jednu kartičku s čísly, na které si vyznačí svých 10 čísel pomocí fixy. A pak už je vše o štěstí. Z nádoby se losují čísla a hráči si vyškrtávají (tužkou) ta čísla, která už byla. Cílem je vyškrtat všechna svá označená čísla.

2.4.7 Den sedmý

DOPOLEDNÍ A ODPOLEDNÍ PROGRAM

Celodenní pěší výlet

VEČERNÍ PROGRAM

Kašírované ryby (Šimonová, 2005, s. 20)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolní
- prostředí: venku
- materiál: nafukovací balónky, nůžky, větší množství nepomačkaných novin, papírová lepenka, zbytky kartonu, toaletní ruličky, škrob na prádlo rozpustný za studena, nádoby a kelímky s vodou, případně podstavce pro kašírované objekty (stolička, kbelík, kelímek atd.), vodové či temperové barvy, štětce

Realizace

Čtvrtý den jsme si vytvořili holá těla ryb. Ryby měli dva dny na to, aby dostatečně proschli. Pokud se nám stalo, že nám noviny na některých místech nedrží přilepíme je lepidlem na papír. Po začištění se pustíme do barvení.

Pozdrav od moře

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: prázdniny
- prostředí: libovolné
- materiál: korespondenční dopis, barevné papíry, staré časopisy, lepidlo, nůžky, pastelky, fixy

Realizace

Děti, které budou mít nabarvenou rybu mohou ještě vytvořit pohled pro rodiče. Pomocí fotografií z časopisů mohou vytvořit obličejové koláže, zážitky z tábora nebo si vystříhnout libovolné tvary z barevných papírů. Na dopis napíší text a pošlou pozdrav domů.

2.4.8 Den osmý

DOPOLEDNÍ PROGRAM

Zrcadlo na pozdravy

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: zrcadlo se širokým rámečkem (firma IKEA), ubrousky, lepidlo na ubrousky, akrylové barvy, krakelovací lak, dřevěné kolíčky na prádlo, kovové háčky, nůžky

Realizace

Každý dostane zrcadlo, které si libovolně nazdobí pomocí ubrouskové techniky. Rám zrcadla lze natřít akrylovou barvou, použijeme krakelovací lak s ubrousky, který rámečku přidá na stáří a dále si přidělá buď háčky na šperky nebo nazdobené kolíčky na vzkazy a pohledy.

Postup není složitý. Ubrousky nejlépe vyniknou na světlém podkladu. Podklad pod tenkou vrstvou papíru prosvítá. Budeme-li chtít pro zrcadlo použít krakelovací lak použijeme na praskliny tmavší odstín. To znamená, že rám natřeme tmavou barvou, necháme zaschnout, natřeme krakelovacím lakem a po zaschnutí přetřeme světlou barvou. Mezi tím si vybereme motiv z ubrousku, vystříhneme a sloupneme dvě až tři vrstvy. Zůstane nám pouze nejbarevnější vrstva ubrousku.

Máme-li všechny barvy dostatečně suché, na dané místo natřeme trochu lepidla. Přiložíme ubrousek a ten opětovně přetřeme lepidlem. Lepidlo se nanáší štětcem. Na závěr upevníme háčky a kolíčky. (Příloha č. 12 – Fotografie zrcadla)

Reflexe

Během práce si s dětmi budeme povídat a pozorovat je při činnosti.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

Mořský koník

- věková kategorie: 6+
- denní doba: dopoledne, odpoledne
- roční doba: léto
- prostředí: hřiště a bazén
- materiál: pomůcky na jednotlivá stanoviště

Realizace hry

Mořský koník je obdoba táborové olympiády. Pro týmy bude připraveno pět sportovně založených stanovišť:

1. Přeplavání bazénu – úkolem bude dostat tým z jedné strany břehu na druhý, během soutěžení se bude měřit čas
2. Naplnění nádoby – pomocí vlastních sil budou muset týmy v co nejkratším čase naplnit nádobu
3. Skok do písku – štafetový skok tzn., že ze startu vyskočí první, za něj se zařadí další a skočí, takhle se vystřídají všichni členi týmu. Týmům se měří vzdálenost od startovní čáry.
4. Hod mokrou houbou – každý hráč hodí mokrou nevyždímanou houbou co nejdále. Týmu se počítají tři nejdelší hody.
5. Námořní dráha – štafetová opičí dráha obsahující slalom, přeskoky přes švihadlo a chůzi v ploutvích. Hráč proběhne slalomem, pětkrát skočí přes švihadlo nasadí ploutve a běží do cíle. V momentě, kdy sundá ploutve, vybíhá další. Aktivita je na čas.

Na konci odpoledne se vyhlásí vítězové.

Reflexe

Každý hráč si před spočítáním výsledku vybarví připravený teploměr nálady. Kdy nejvýše je nejlepší nálada a úplně dole je nálada špatná.

VEČERNÍ PROGRAM

The sea fashion (Hanuš, Hrkal, 1998, s.133)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: přírodní materiály, provázky, jehly

Realizace hry

Hra je rozdělena na dvě části tvůrčí a módní přehlídku. V tvůrčím bloku týmy vytváření ekologické modely z přírodního materiálu pro jednoho člena. Mohou pracovat se vším ze svého okolí mimo vlastní oblečení. Týmy si mohou vybrat, zda svůj model udělají do školy, do práce nebo třeba na ples. Můžeme jim připomenout, ať nezapomenou na řadu možných doplňků. Během příprav dětských týmů připraví tým vedoucích reflektory, molo a navodí atmosféru prestižní módní přehlídky.

Druhou částí hry je nepochybně módní přehlídka. Tým zvolí jednoho manekýna, moderátora a porotce, další jsou účastníci módní přehlídky. Do poroty k členům týmů přisednou dva nezávislé porotci z řad vedoucích. Náš námořní moderátor slavnostně zahájí módní přehlídku. Jmenovitě uvítá všechny týmy, porotce a hosty. Porotce požádá o zasednutí, před každým porotce budou předloženy karty s body od 1–5. V doprovodu hudby vchází první manekýn, zástupce z jeho týmu představí model a požádá porotu o zhodnocení. Každý zvedne číslo, kdy pětka je nejlepší. Ve stejném duchu pokračuje celá The sea fashion.

Reflexe

Reflexe probíhá během druhého bloku při přehlídce.

2.4.9 Den devátý

DOPOLEDNÍ PROGRAM

Lapení pirátů (Hranostaj.cz – Zločinci)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: dopoledne, odpoledne
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: vytištěné obličejce, identifikační papíry a záznamové archy, tužky

Realizace hry

Po daném území se nachází 40 pirátů, každý má jméno, tvář a spadá do určité posádky pirátů. Úkolem dětí je najít některého z nich, co nejlépe si zapamatovat jeho obličej a podle papíru pro identifikaci určit hlavní rysy zločince. Tedy tvar hlavy, ústa, nos, oči, uši, vlasy a fousy a poté údaje zanést do záznamového archu. Až bude dostatek informací, mohou určit kapitána celé posádky.

Děti se rozdělí do týmů. Každá skupina si vybere svou základnu, kde budou mít záznamový arch a zapisovatele – jednoho ze skupiny, který bude mít na starosti zanášení údajů. Zbylé děti běhají a rozpoznávají rysy pirátů. Rysy pirátů jsou zakódované ve zkratkách (*T – Tvar hlavy; P – Pusa; N – Nos; O – Oči; U – Uši; V – Vlasy; F – Fousy*).

Jeden bod získají za každou správně uhodnutou část obličejce. Pokud byl obličejci identifikován bez chyby, získá tým tři body navíc. Jestliže určí kapitána posádky, dostanou bonus 5 bodů. A když jsou všechny informace o celé posádce bez chyby, tým obdrží další deset bodů a 20 bodů mohou mít za zjištění rysů kapitána kapitánů. (Příloha č. 13 – Ukázka pirátů)

Reflexe

Zpětnou vazbu můžeme udělat tak, že než spočítáme výsledky, s dětmi sesbíráme jednotlivé obličejce pirátů a zkusíme si je znovu prohlédnout a popovídat si nad nimi o průběhu hry.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

Obrázky z oblázků

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: léto
- prostředí: libovolné
- materiál: čtvereček z překližky, oblázky, akrylové barvy, permanentní fixy

Realizace

Před začátkem činnosti vyrazíme společně na vycházku, kde si každý najde oblázky a jiné přírodní materiály. Obrázek mohou vytvořit kombinací malováním a přírodninami nebo čistě vytvořit koláž pouze z oblázků.

Pro jejich rozvoj kreativity bude vhodnější vyžadovat od nich kompozici z přírodních materiálů s minimálním množstvím kresby. (Příloha č. 14 – Obrázek z přírodnin)

Reflexe

V rámci činnosti si každý nechá jeden kamínek a na něj vyjádří pomocí obrázku své pocity z dnešní činnosti.

VEČERNÍ PROGRAM

Máš minutu!

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: léto
- prostředí: libovolné
- materiál: seznam úkolů, hrnek, čísla, potřebné pomůcky na úkoly

Realizace hry

Připravíme si spoustu různých úkolů, které by se měly dát stihnout za minutu, ale nebude to úplně jednoduché. Neuškodí přidat i pár nesplnitelných, ale jen opravdu pár.

Hráči se střídají v losování si čísel z hrníčku. Každé číslo odpovídá jednomu úkolu na připraveném seznamu. Když si vylosuje hráč číslo, přečteme mu zadání úkolu, popřípadě

mu úkol vysvětlíme, aby věděl, co má opravdu dělat a odstartujeme mu minutu. Když úkol splní, má bod. Vítězí hráč s největším počtem bodů.

Ukázkové úkoly:

- Vylez na strom
- Předved' pantomimou, aby ostatní uhodli – ryba na souši
- Sněž půlku čokolády příborem
- Hod' na kostce šestkrát šestku
- Najdi čtyřlístek
- Udělej 50 dřepů
- Slož alespoň 6 veršů na téma: Velryba šla na nákup
- Namaluj sluníčko nosem na papír

Reflexe

Probíhá pozorování během aktivity. Hra má svého moderátora, který to celý koordinuje.

2.4.10 Den desátý

DOPolední PROGRAM

Zvonkohra

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: léto
- prostředí: libovolné
- materiál: zbytky bavlnek, mušle, kamínky, klacky, provázek, korálky

Realizace

Opět si děti musí sehnat přírodní materiál, který použijí na navázání zvonkohry a ze zbytků bavlnek mohou vytvořit bambule jako vodní bubliny.

Děti povedeme k prostorové zvonkohře, měly by vytvořit alespoň jeden kříž jako základ.

Reflexe

Práci budeme dělat společně, proto následně zůstaneme ve společném kruhu a rozebereme jejich názor na realizaci zvonkohry.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

Najdi si svou svačinu! (Hranostaj.cz – Najdi svou svačinu)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolná
- prostředí: venku
- materiál: papír, tužka, svačina

Realizace hry

Každý tým si zvolí jednoho zástupce-navigátora. Navigátoři z jednotlivých týmů se společně s vedoucím odeberou na neznámé místo. Zde ukryjí svačinu pro zbytek týmu a vrátí se zpět do tábora. Navigátor obdrží papír a tužku a jeho úkolem je namalovat své skupině mapu za stanovený limit. Při kreslení nesmí použít žádné nápisy ani číslice, mapu beze slova předá zbytku týmu. Zbytek dětí vyrazí na cestu nalézt svou svačinu. Vítězí ta skupinka, která se se svačinou vrátí jako první.

Reflexe

I zde může probíhat zpětná vazba během aktivity. Ale byla by škoda nevyslechnout si zážitky, které během cesty zažily. Proto poprosíme o vysvětlení mapy jak od navigátora, tak od zbytku skupiny, zda vše pochopily stejně a jestli bylo obtížné svačinu najít.

VEČERNÍ PROGRAM

Příběh žabáka

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: libovolná
- prostředí: venku
- materiál: papír, tužka, svačina

Příběh

Jednou v létě nebylo žabáku Kvakovi dobře.

„Kvaku, ty jsi celý zelený,“ strachoval se Žbluňk.

„Ale já jsem vždycky zelený,“ uklidňoval ho Kvak. „Jsem přece žabák.“

„Dnes vypadáš příliš zeleně i na žabáka,“ usoudil Žbluňk. „Vlez si do mé postele a odpočiň si.“

Žbluňk uvařil Kvakovi hrníček horkého čaje. Kvak čaj vypil a prohlásil: „Budu odpočívat a ty mi přitom povídej nějaký příběh.“

„Dobře,“ řekl Žbluňk. „Nech mě přemýšlet, jaký příběh ti mám povídat.“ Žbluňk přemýšlel a přemýšlel. Ale nenapadlo ho nic, co by Kvakovi mohl povídat.

„Půjdu ven na verandu a budu přecházet sem a tam,“ oddaloval vyprávění Žbluňk. „Snad mi to pomůže, aby mě napadl nějaký příběh.“

Žbluňk dlouho přecházel po verandě. Ale nenapadl ho žádný příběh, který by mohl Kvakovi povídat.

Pak se Žbluňk vrátil do domečku a postavil se na hlavu.

„Proč se stavíš na hlavu?“ zeptal se Kvak.

„Doufám, že když budu stát na hlavě, pomůže mi to, aby mě napadl nějaký příběh,“ řekl Žbluňk.

Žbluňk dlouho stál na hlavě. Ale nenapadl ho žádný příběh, který by mohl Kvakovi povídat.

Pak si Žbluňk vylil na hlavu sklenici vody. „Pročpak si liješ na hlavu vodu?“ zeptal se Kvak.

„Doufám, že když si naliju na hlavu vodu, pomůže mi to, aby mě napadl nějaký příběh,“ odpověděl Žbluňk.

Žbluňk si nalil na hlavu mnoho sklenic vody. Ale nenapadl ho žádný příběh, který by mohl Kvakovi povídat.

Potom začal Žbluňk bouchat hlavou o zeď.

„Pročpak boucháš hlavou o zeď?“ vyptával se Kvak.

„Doufám, že když budu hlavou bouchat o zeď dost silně, pomůže mi to, aby mě napadl nějaký příběh.“

Realizace hry

Tento příběh bude úvodem do děje. Zkusíme žabákovi pomoci s vymyšlením příběhu. Každý zkusí navrhnout, kterou pohádku by žabákovi vyprávěl. Následně týmy dostanou úkoly:

1. Prvním krokem bude, že si tři hráči z týmu vylosují kartičku s některou z pohádkových postav. Např.:
 - Popelka
 - Kouzelná víla
 - Hloupý Honza
 - Shrek
 - Nemo
 - Harry Potter
 - Černokněžník
2. Jeden člen pomocí pantomimy představí svou pohádkovou postavu a zbytek jeho skupiny bude hádat, kterou postavu představuje. Postupně se vystřídají všichni tři členi ze skupiny.
3. Tým má za úkol vytvořit scénku, jak by to asi dopadlo, kdyby se tyto pohádkové postavy setkaly na jednom místě. A zahrají svou scénku ostatním.
4. Po zahrání všech scének se budou snažit scénku zahrát opět znovu a stejně, akorát jako zrychlený a zpomalený film.
5. Posledním úkolem bude zapracovat vylosovaný předmět do scénky a použít ho jako něco jiného, než čím ve skutečně předmět je (např. hrnec – buben).

Konec příběhu

„Žbluňku, já už se cítím mnohem líp,“ prohlásil Kvak. „Myslím, že už žádný příběh nepotřebuju.“

„Dobře, tak vylez z postele a já si tam lehnu sám,“ řekl Žbluňk, „protože teď je zase zle mně.“

Kvak se zeptal: „Chtěl bys, Žbluňku, abych ti povídal nějaký příběh?“

„Ano,“ souhlasil Žbluňk, „jestli nějaký znáš.“

„Před dávnými časy,“ vyprávěl Kvak, „žili dva dobří kamarádi, žabák a ropušák. Žabákovi nebylo dobře. Poprosil svého kamaráda ropušáka, aby mu povídal nějaký příběh. Ropušáka žádný příběh nenapadl. Chodil po verandě sem a tam, ale pořád ho nenapadal žádný příběh. Postavil se na hlavu, ale ani tak ho nenapadl žádný příběh. Lil si na hlavu vodu, ale stejně ho nenapadl žádný příběh. Bouchal hlavou o zeď, ale ani potom ho žádný příběh nenapadl. Pak nebylo ropušákovi moc valně a žabákovi se udělalo líp. Tak si ropušák lehl do postele a žabák vstal a povídal mu příběh. Konec. Jak se ti to líbilo, Žbluňku?“

Ale Žbluňk neodpověděl. Mezitím totiž usnul.

Reflexe

Povyprávíme si s dětmi, v které roli se cítily dobře a naopak. Jak si svou roli užily. Kterou roli by si chtěly zahrát příště.

2.4.11 Den jedenáctý

DOPolední PROGRAM

Vodník

- věková kategorie: 6+
- denní doba: dopoledne, odpoledne
- roční doba: léto
- prostředí: 50 metrů rovné louky
- materiál: pro každého hráče 2dcl hrníček, pro každý tým jeden 5l kbelík a velkou rybářskou kád'

Realizace hry

Každý hráč slavnostně složí slib, že budou čestně a statečně soutěžit jako správní námořníci. Startuje se najednou, každý tým se snaží pomocí hrníčků a jednoho kbelíku vyprázdnit co nejrychleji až po okraj naplněnou rybářskou kád'. Svou nádobu mohou vylít, ale až za označenou metou. Závod končí v moment, kdy jedna ze skupin vyprázdní kád' do úplné kapičky (rozhodne vedoucí závodu). Poruší-li některý z týmů pravidla bude mu do kádě přilita voda jako penalizace.

Reflexe

Tentokrát použijeme opět smajlíky s různými náladami.

ODOPOLEDNÍ PROGRAM

Plážová taška

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: léto
- prostředí: libovolné
- materiál: bavlněné tašky, barvy na textil, razítka, štětce, šablony na sítotisk, špachtle

Realizace

Každé dítě si může vybrat libovolný způsob zkrášlení jednobarevné bavlněné tašky. Všechny techniky jsou poměrně snadné. Vybírat mohou mezi technikami sítotisku, obtisknutí razítek nebo vlastní malbou na tašku.

Po zažehlení bude taška vhodná k použití na každý den, a navíc půjde vyprat.
(Příloha č. 15 – Fotografie plážové tašky)

Reflexe

Jako zpětnou vazbu poprosíme děti o představení své tašky.

VEČERNÍ PROGRAM

Světový rybolov (Hranostaj.cz – Světová rybolov)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: léto
- prostředí: louka
- materiál: kartičky s rybami, pracovní karty
(Příloha č. 16 - Kartičky s rybami)

Realizace hry

Každý tým představuje rybářskou loď. Na jednom místě je zvolen přístav, ve kterém má každý tým svůj dok a kam ukládá své naložené ryby. Dále vytvoříme trh, kde sedí kupci. Po louce jsou rozházené kartičky s názvy ryb a savců. Rybářské týmy loví různé živočichy, ale lovit mohou pouze tak, že celá skupina chodí najednou a každý hráč může ulovit maximálně jednu kartičku. Pokud je loď plná, musí se vrátit do přístavu a vyložit náklad. Pokud se týmům zdá, že má dostatek ryb, vyrazí s nimi na trh. Zde sedí vedoucí, kteří představují kupce a určují cenu ryb. Získané peníze se jim zapíší do herní karty.

Lov savců jako jsou například delfíni, keporkak a velryby je zakázán a oficiální trh je samozřejmě nepřijímá a hlásí na policii. Policie (opět vedoucí) má právo zkontrolovat kteroukoliv loď. Pokud má loď naloženo více ryb, než je povoleno, ryby zabaví a uloží týmu pokutu. To samé platí i pokud na palubě nalezne ulovené zakázané živočichy.

Lze získat povolení pro legální lov zakázaných živočichů, které zakoupí na oficiálním trhu. Povolení se také zapisuje do hrací karty a je za poplatek. Pokud přeci jen někdo loví i přes zákaz má možnost jít na černý trh. Na černém trhu je jeden vedoucí, který se pohybuje po herní ploše.

Hra končí po vypršení časového limitu. Vítězí tým s největším výdělkem na hrací kartě.

Reflexe

Během zpětné vazby probereme důvod, proč se některé ryby nesmí lovit. A jaké mají děti návrhy, aby se takové lovení nedělo.

Zjistíme, co jim hra řekla o problematice ohrožených druhů.

2.4.12 Den dvanáctý

DOPolední PROGRAM

Modrý seznam ohrožených druhů (Hranostaj.cz – Růžový seznam ohrožených druhů)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: odpoledne dopoledne
- roční doba: léto
- prostředí: les
- materiál: papír a tužka

Realizace hry

Po lese se rozmístí několik vedoucích, kteří si před hrou vymysleli názvy živočichů. Tyto zvířata jsou neobyčejná a všechno to jsou velmi ohrožené druhy. Jejich jména jsou například Ohňáček přítulný, Klepeták útočný nebo Couváček nákladní. Takový Ohňáček přítulný běhá po lese vypadá jako hořící skřítek, ale když se k němu přiblížíte, hned se k vám tulí.

Týmy, které se skládají z odborníků zoologů, tyto zvířata pozorují a snaží si určit o jaký druh tvora se jedná. Jde o to, aby děti použily dostatek fantazie. Modrý seznam ohrožených druhů se dětem předá až po skončení hry. Vyhrává tým zoologů, který přiřadí nejvíce správných názvů.

Reflexe

Na konci hry uděláme odkrytí seznamu, to proběhne představení jednotlivých živočichů. Nejdříve si týmy sesednu do svých skupin. Vždy před ně předstoupí zvíře, nejdříve každý tým řekne, jak identifikoval dané zvíře a pak se představí zvíře samotné.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

Truhla na poklady

- věková kategorie: 6+
- denní doba: libovolná
- roční doba: léto
- prostředí: libovolné
- materiál: kartonové krabice s víkem, akrylové barvy, barevné papíry, štětce, lepidlo, nůžky

Realizace

Jako poslední výrobek si účastníci tábora vytvoří z kartonové krabice truhlu na své poklady, které celých čtrnáct dní vyráběli. I při této činnosti se fantazii meze nekladou a mohou si ji nazdobit libovolným způsobem. Pomalovat, polepit či vytvořit kombinaci. (Příloha č. 17 – Fotografie truhly)

Reflexe

Náš námořní moderátor bude procházet mezi dětmi během činnosti a vyzpovídá je z toho, jak si svou truhlu nazdobily, jak jim jde práce od ruky a další.

VEČERNÍ PROGRAM

Autogramiáda

- věková kategorie: 6+
- denní doba: dopoledne, odpoledne
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: papíry a tužky pro každého hráče

Realizace hry

Tato hra má jednoduchá pravidla. Děti musí sehnat podpisy od všech vedoucích. Ovšem vedoucí mají určité pořadí a mohou se podepsat, až když je vedoucí před nimi podepsaný.

Reflexe

Zeptáme se dětí, kterého podpisu si váží nejvíce? Zda měly to štěstí, že podpisy sebraly rychle?

2.4.13 Den třináctý

DOPolední PROGRAM

Poklad Koktavého mudrce (Hranostaj.cz – Poklad Koktavého mudrce)

- věková kategorie: 6+
- denní doba: dopoledne, odpoledne
- roční doba: libovolná
- prostředí: libovolné
- materiál: papíry a tužky pro každého hráče

Realizace hry

Ráno se po táboře bude procházet jeden z místních domorodců. Bude hlásit velkou novinu, že v blízkém okolí našel kus starodávného textu, a že je to určitě návod k pokladu Koktavého mudrce. Zbytek návodu je rozmístěn v okolí tábora na přibližně sto částí z důvodu, že byl mudrc koktavý.

Týmy budou odvedeny na místo určení, kde už jsou rozmístěné lístečky. Jeden člen z týmu bude na startu (základně), zde bude sepisovat jednotlivá slovní spojení. Spojeních se nikdo nějak nedotýká, pouze si je zapamatují včetně pořadového čísla a zprávu donesou na základnu. Členové týmu se mohou na základně střídat, dle vyčerpání.

Po sestavení kompletního návodu zjistí, kde se poklad nachází a vydají se společně na místo určení. Zde najdou další zprávu, tentokrát zašifrovanou. Až po rozšifrování zprávy se dozvědí správné místo pokladu, který bude ukryt v táboře.

Reflexe

Zpětná vazba proběhne dle doběhnutí do cíle ihned po nalezení pokladu. Kdy budeme opět pozorovat, jak si hráči svou výhru užívají. A náhodně se zeptáme, jak se jim hra hrála a líbila.

ODPOLEDNÍ PROGRAM

V odpoledních hodinách proběhne balení osobních věcí a úklid tábora.

Proběhne také poslední návštěva Mateřské lodě, kterou týmy po celou dobu tábora vylepšovaly. Každý tým si udělá společnou fotografii ve své lodi a udělá všem ostatním prohlídku s popisem své lodě.

Poté proběhne hlasování vedoucích o nejlepší loď. Body získané za tuto část mohou ještě zamíchat celkovým pořadím týmů.

VEČERNÍ PROGRAM

Závěrečné zhodnocení

Večer všichni zasedneme k táborovému ohni, zde porovnáme svá přání a očekávání s uvedenými na papírcích. Zároveň dojde k vyhodnocení a z reflektování celého pobytu, je zde i prostor připustit možnost negativních zážitků.

Během večera se budou opékat vuřty a zpívat táborové písně.

2.4.14 Den čtrnáctý

Poslední den nás už čeká jen vyklizení chatek, dobalení zapomenutých drobností. Vyzvednutí ztrát a nálezů. Kdo bude chtít, může si nechat před odjezdem podepsat své batikované tričko od vedoucích a ostatních účastníků. Poté proběhne oficiální rozloučení a nalodění se na domovskou loď.

3. Závěr

Na závěr bych určitě zmínila, že bakalářská práce se zabývá kompletní přípravou tábora se zaměřením na výtvarnou výchovu. Nezaměřila jsem se pouze na rozpracování samotného programu, ale také na organizační přípravu. Pro správné organizování akce, jako je dvoutýdenní letní tábor, je podstatná znalost zákonů. Kompletní nachystání zotavovací akce je časově náročné, trvá i většinu roku.

Některé z etapových her jsem si upravila, dle své potřeby, aby se hodily k danému tématu. Nejvíce inspirace jsem získala, z již uskutečněných táborů, kterých jsem se mohla účastnit jako oddílová vedoucí. Účastním se táborů s různým zaměřením (cyklistický, výtvarný i turistický), pro svou bakalářskou práci jsem použila získané zkušenosti z každého z nich.

Cílem bakalářské práce bylo vytvoření návodu, jak správně připravit kteroukoliv zotavovací akci včetně bohaté náplně programu. Věřím, že se mi povedlo cíl naplnit, popisem úkonů, které se provádí před zahájení i během konání se tábora. Jednotlivé aktivity jsou na sebe navazující a kompletně tvoří zábavný celek. Tuto práci můžeme vzít a použít přímo v praxi.

Zdroje

Literární zdroje

BIEBER, Ursula. *Malování na hedvábí s úspěchem*. Uherské Hradiště: CFA+H, 1998. Kreativní kniha. ISBN 80-902637-0-4.

BURDA, Jan a Vladimíra ŠLOSAROVÁ. *Tábory a další zotavovací akce*. Aktualiz. vyd. Praha: NIDM, 2008. ISBN 978-80-86784-59-5.

ČERVINKA, Jiří. *Hurá na tábor!: táborové náměty, hry a příroda*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1178-5.

GEISEMEIER, Ulrike. *Ubrousková technika: Nápady pro celý rok*. České vyd. Uherské Hradiště: CFA+H, 2001. Kreativní kniha. ISBN 80-902637-6-3.

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-473-1.

HANUŠ, Radek a Jan HRKAL, ed. *Zlatý fond her: [výběr her a programů připravených pro kursy Prázdninové školy Lipnice]*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-153-3.

KRATKOVÁ, Jana. *Ubrousky: pokaždé jinak*. Uherské Hradiště: CFA+H, 2002. Kreativní kniha. ISBN 80-86609-02-2.

LOBEL, Arnold. *Kvak a Žbluňk jsou kamarádi*. 4. vyd. Přeložil Eva MUSILOVÁ. Praha: Albatros, 2002. První čtení (Albatros). ISBN 80-00-01010-0.

MACHOLDOVÁ, Taťjana. *Batikujeme a malujeme na textil*. Praha: Grada, 2006. Šikovní ruce (Grada). ISBN 80-247-1467-1.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6.

PELÁNEK, R. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Vyd. 2. Praha: Portál 2013. ISBN 978-80-262-0454-1.

PELÁNEK, R. *Zážitkové výukové programy*. Vyd. 1. Praha: Portál 2010. ISBN 978-80-7367-656-8.

SLEJŠKOVÁ, L., DRAHANSKÁ, P., LANGROVÁ, J., & TRČKOVÁ, R. Škola zážitkem: zážitková pedagogika při výuce klíčových kompetencí a hodnocení žáků. Praha: Prázdninová škola Lipnice, 2011. ISBN 978-80-260-1046-3.

SPOUSTA, Vladimír. *Metody a formy výchovy ve volném čase: kultura a umění ve výchově*. Brno: Masarykova univerzita, 1996. ISBN 80-210-1275-7.

SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase: (Úvod do studia pedagogiky volného času) : [Určeno pro stud. fak. pedagog. MU v Brně]*. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-1007-x.

ŠIMONOVÁ, Anna. *Výtvarná dílna*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-960-7.

Zdravotník zotavovacích akcí. 8., přepracované vydání. Praha: Český červený kříž, 2017. ISBN 978-80-87729-23-6.

Internetové zdroje

ČESKO. Úplné znění č. 471/2005 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 17. 6. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-471>

ČESKO. Vyhláška č. 137/2004 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 17. 6. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-137>

ČESKO. Vyhláška č. 107/2005 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 17. 6. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-107>

HRANOSTAJ.cz - nejen skautské hry. HRANOSTAJ.cz - nejen skautské hry [online]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/>

Jak poznat dobrý tábor, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 18.06.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/jak-poznat-dobry-tabor>

Pracovníci - YMCA. YMCA – Křesťanské sdružení mladých lidí [online]. Copyright © YMCA v ČR [cit. 18.06.2019]. Dostupné z: <http://www.ymca.cz/programy/tabory/tabory-ymca---servis/pracovnici/>

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Písemné prohlášení rodičů	12
Příloha č. 2 – Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte	12
Příloha č. 3 – Finanční limity na nákup potravin	19
Příloha č. 4 - Denní plán	35
Příloha č. 5 – Pravidla	37
Příloha č. 6 – Herní plán	40
Příloha č. 7 – Fotografie batikovaného trička	43
Příloha č. 8 – Fotografie lodičky	44
Příloha č. 9 – Zašifrované vzkazy	46
Příloha č. 10 – Fotografie Malované hedvábí	51
Příloha č. 11 – Fotografie navázané sklenice	53
Příloha č. 12 – Fotografie zrcadla	56
Příloha č. 13 - Ukázka pirátů	59
Příloha č. 14 – Fotografie obrázků z přírodnin	60
Příloha č. 15 – Fotografie plážové tašky	67
Příloha č. 16 – Kartičky s rybami	67
Příloha č. 17 – Fotografie truhly	69

VZOR

PÍSEMNÉ PROHLÁŠENÍ RODIČŮ

Jméno a příjmení dítěte _____

Datum narození _____

Adresa bydliště _____ PSČ _____

Prohlašuji, že dítě je úplně zdravé, v rodině ani v místě, z něhož nastupuje na prázdninový pobyt, není žádná infekční choroba a okresní hygienik ani ošetřující lékař nenařídil dítěti karanténní opatření, zvýšený zdravotnický nebo lékařský dohled.

Jsem si vědom/a právních a finančních důsledků, které by pro mne vyplynuly, kdyby z nepravdivých údajů tohoto prohlášení vzniklo zdravotní ohrožení dětského kolektivu.

Adresa pobytu rodičů v době prázdninového pobytu
Telefon, na kterém budou po celou dobu prázdninového pobytu k dosažení _____

Upozorňuji u svého dítěte na :

Zdravotní problémy: _____

Alergie: _____

Jiné zvláštnosti: _____

Léky: (musejí být popsány: jméno, jak užívat a kdy, na co léky užívá!)

zde nalepit kopii kartičky zdravotní pojišťovny

V případě onemocnění dítěte, po domluvě se zdravotníkem, zajistím v nejkratší možné době jeho odvoz z prázdninového pobytu domů.

Dne _____ Podpis zákonného zástupce _____

Prohlášení nesmí být starší než 1 den před zahájením prázdninového pobytu!

Příloha č. 2 – Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci a škole v přírodě (Burda, 2008, s. 138)

Vzor

posudku o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci a škole v přírodě

Jméno, popřípadě jména a příjmení posuzovaného dítěte
datum narození
adresa místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu

Část A) Posuzované dítě k účasti na škole v přírodě nebo zotavovací akci

a) je zdravotně způsobilé^{*)}
b) není zdravotně způsobilé^{*)}
c) je zdravotně způsobilé za podmínky (s omezením)
*)

Posudek je platný 12 měsíců od data jeho vydání, pokud v souvislosti s nemocí v průběhu této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti.

Část B) Potvrzení o tom, že dítě

a) se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním ANO - NE
b) je proti nákaze imunní (typ/druh)
c) má trvalou kontraindikaci proti očkování (typ/druh)
d) je alergické na
e) dlouhodobě užívá léky (typ/druh, dávka)

datum vydání posudku podpis, jmenovka lékaře
..... razítko zdrav. zařízení

Poučení: Proti části A) tohoto posudku je možno podat podle ustanovení § 77 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, návrh na jeho přezkoumání do 15 dnů ode dne, kdy se oprávněné osoby dozvěděly o jeho obsahu. Návrh se podává písemně vedoucímu zdravotnického zařízení (popř. lékaři provozujícímu zdravotnické zařízení vlastním jménem), které posudek vydalo. Pokud vedoucí zdravotnického zařízení (popř. lékař provozující zdravotnické zařízení vlastním jménem) návrhu nevyhoví, předloží jej jako odvolání odvolacímu orgánu.

Jméno, popřípadě jména a příjmení oprávněné osoby
Vztah k dítěti
Oprávněná osoba převzala posudek do vlastních rukou dne
..... podpis oprávněné osoby

Posudek byl oprávněné osobě do vlastních rukou doručen dne
(stvrzuje se příloženou „doručenkou“)
^{*)}Nehodící se škrtněte.

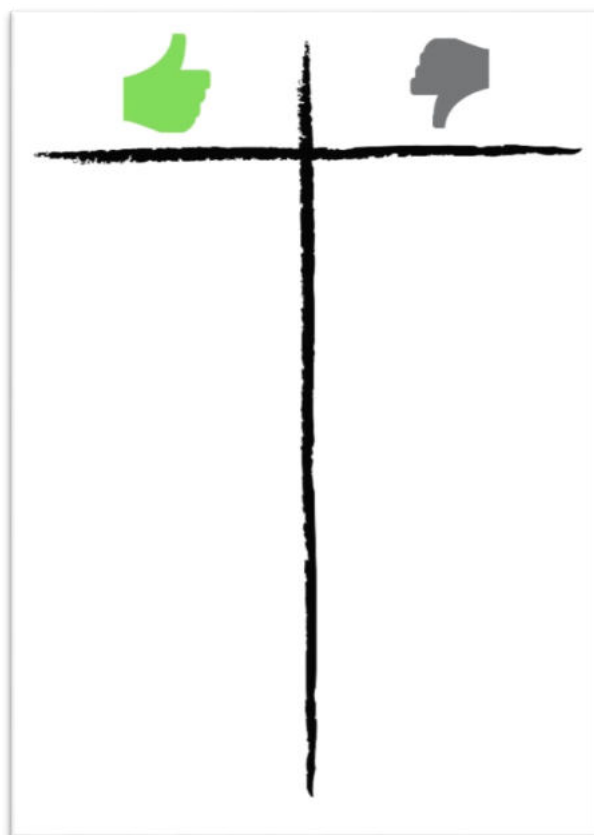
138

Příloha č. 3 – Finanční limity na nákup potravin

Zdroj: vyhláška o školním stravování č. 107/2005 Sb.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 107/2005 Sb.			
Finanční limity na nákup potravin			
Věkové skupiny strážníků, hlavní a doplňková jídla	Finanční limity Kč/den/strážník	Věkové skupiny strážníků, hlavní a doplňková jídla	Finanční limity Kč/den/strážník
1. Strážníci do 6 let		3. Strážníci 11-14 let	
snídaně	7,00 až 13,00	snídaně	10,00 až 16,00
přesnídávka	6,00 až 9,00	přesnídávka	7,00 až 12,00
oběd	14,00 až 25,00	oběd	19,00 až 34,00
svačina	6,00 až 9,00	svačina	7,00 až 11,00
večeře	12,00 až 19,00	večeře	15,00 až 27,00
Celkem (celodenní)	45,00 až 75,00	Celkem (celodenní)	58,00 až 100,00
na nápoje	3,00 až 5,00	4. Strážníci 15 a více let	
2. Strážníci 7-10 let		snídaně	11,00 až 17,00
snídaně	9,00 až 15,00	přesnídávka	7,00 až 12,00
přesnídávka	7,00 až 12,00	oběd	20,00 až 37,00
oběd	16,00 až 32,00	svačina	7,00 až 11,00
svačina	6,00 až 10,00	večeře	17,00 až 34,00
večeře	14,00 až 25,00	Celkem (celodenní)	62,00 až 111,00
Celkem (celodenní)	52,00 až 94,00	II. večeře	9,00 až 16,00

BÝT TADY S NAMI

BÝT DALEKO ODTUD

MÍT DOBRou NÁLADU

TVÁŘIT SE ŠKAREDĚ

AKTIVNĚ SE ZAPOJIT DO

AKTIVIT

NEÚČASTNIT SE SPOLEČNÝCH

AKTIVIT

BÝT FÉROVÝ K OSTATNÍM

NEHRÁT FÉROVĚ A PODVÁDĚT

BÝT SCHOPNÝ POSKYTNOUT

OSTATNÍM ZPĚTNou VAZBU

NEMLUVIT S OSTATNÍMI

BÝT ODPOVĚDNÝ ZA VLASTNÍ

PRÁCI

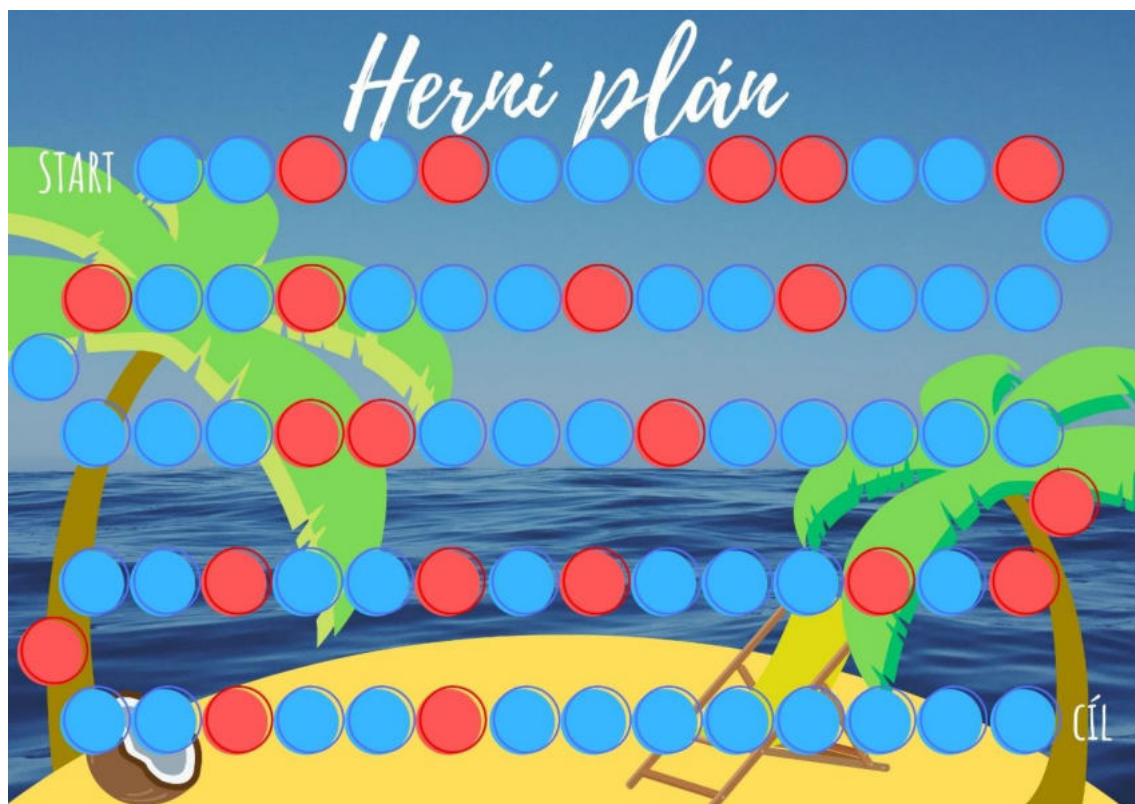
NECHÁVAT SI SVÉ POCITY PRO

SEBE

POMÁHAT OSTATNÍM

BÝT SOBECKÝ

Příloha č. 6 – Herní plán
Autor: Barbora Tůmová, 2019

Příloha č. 7 – Fotografie batikovaného trika

Autor: děti výtvarného kroužku 2018/2019 v DDM Libertín

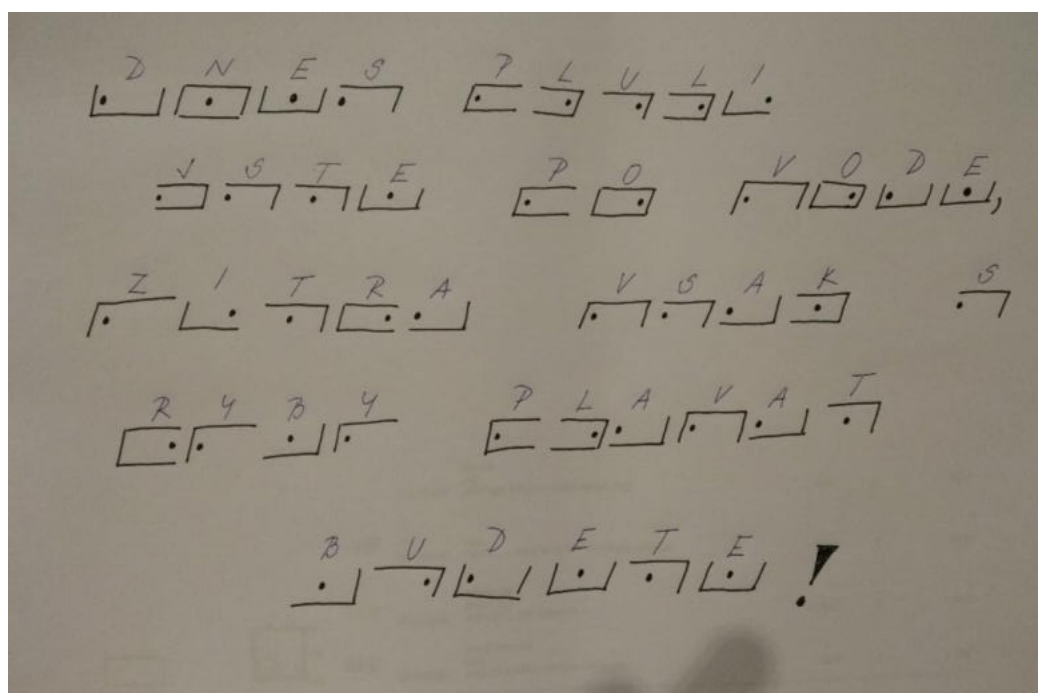
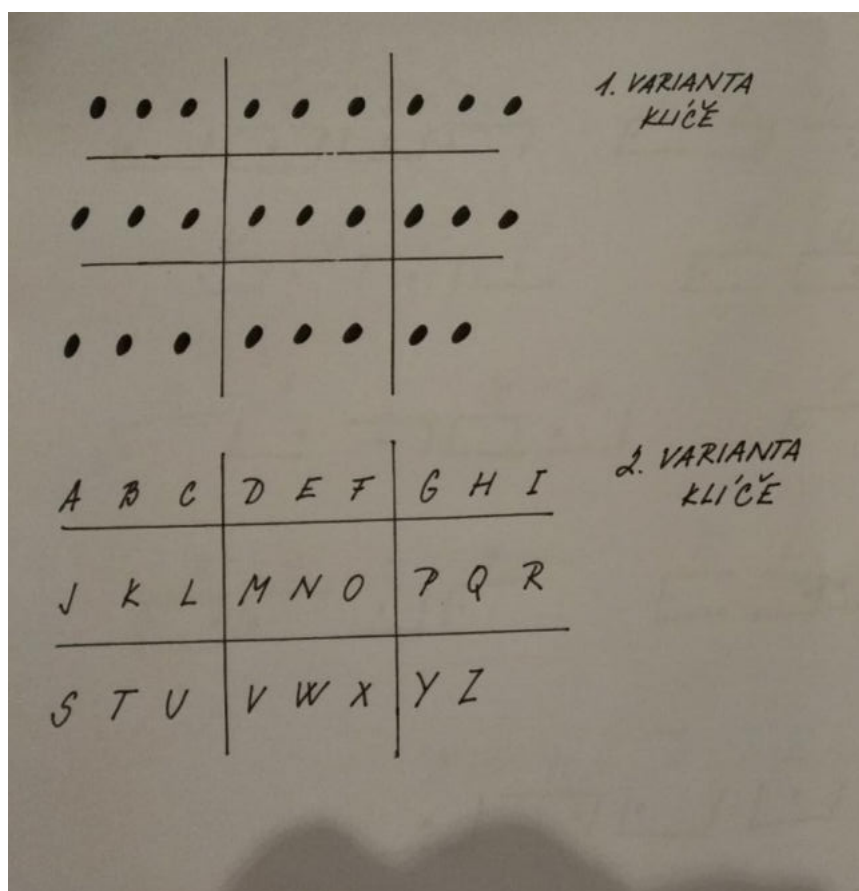
Příloha č. 8 – Fotografie lodička

Autor: Barbora Tůmová, 2019

Příloha č. 9 – Zašifrovaný vzkaz

Autor: Barbora Tůmová, 2019

Příloha č. 10 – Zašifrovaný vzkaz

Autor: děti výtvarného kroužku 2018/2019 v DDM Libertín

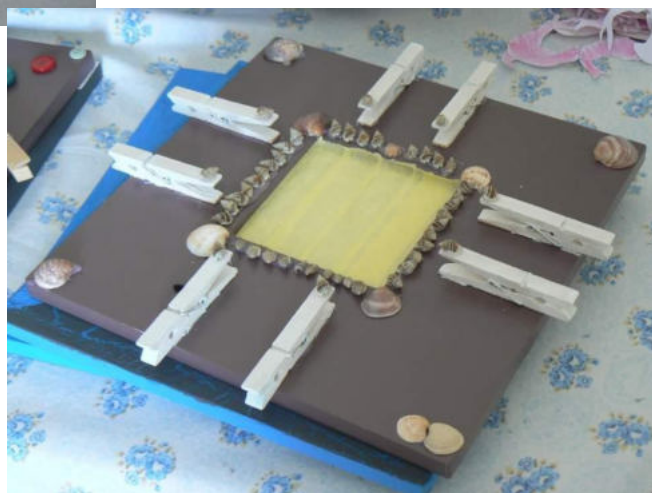
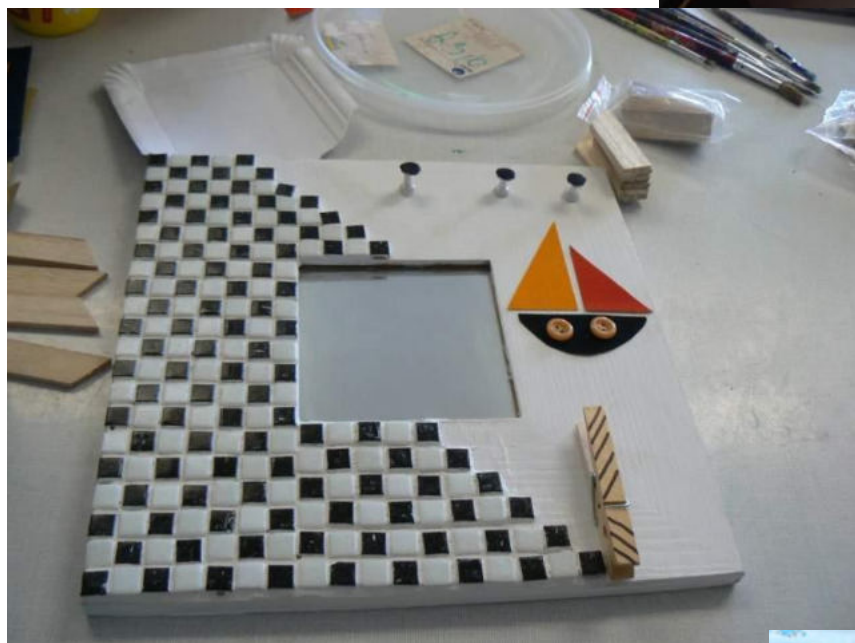
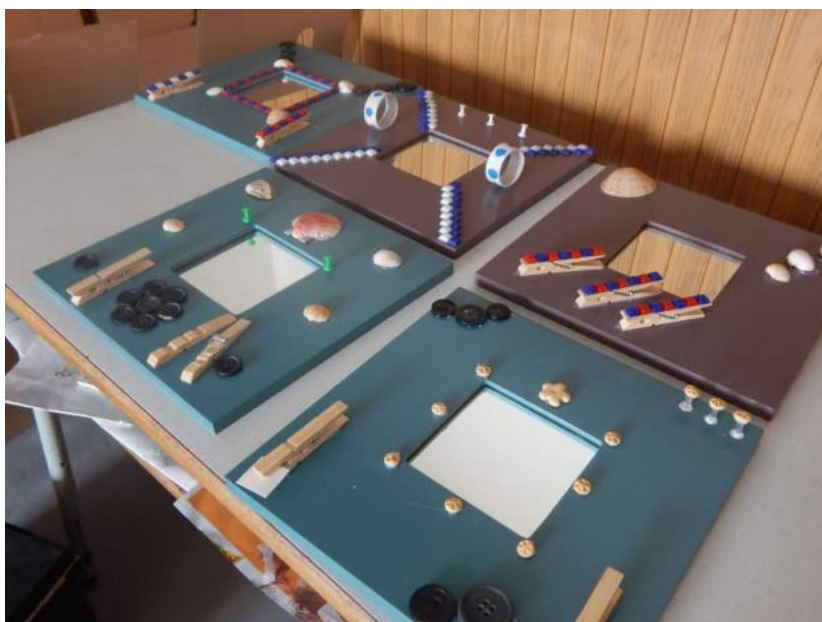
Příloha č. 11 – Fotografie vázané sklenice

Autor: dítě výtvarného kroužku 2018/2019 v DDM Libertín

Příloha č. 12 – Fotografie zrcadla

Autor: děti výtvarného kroužku 2018/2019 v DDM Libertín

Příloha č. 13 – Ukázka pirátů – lze vytvořit libovolně
zdroj: <https://www.hranostaj.cz/hra4088>

F 6

F 3

F 2

F 5

F 4

F 1

N 6

N 3

N 5

N 2

N 4

N 1

O 6

O 3

O 5

O 2

O 4

O 1

P 6

P 3

P 5

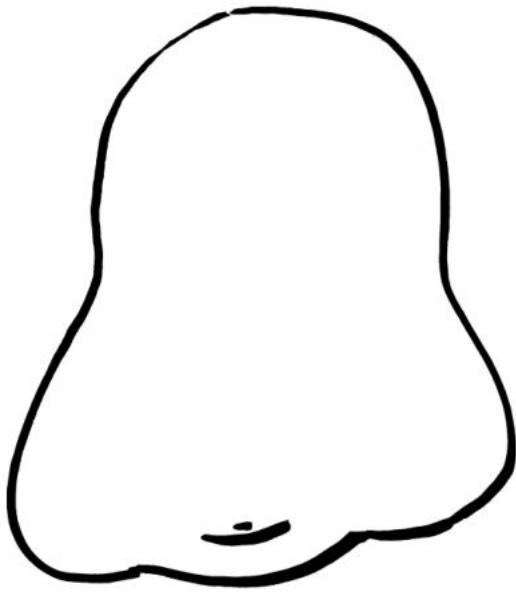
P 2

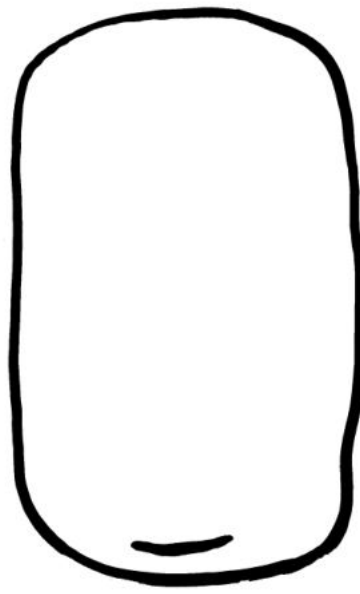
P 4

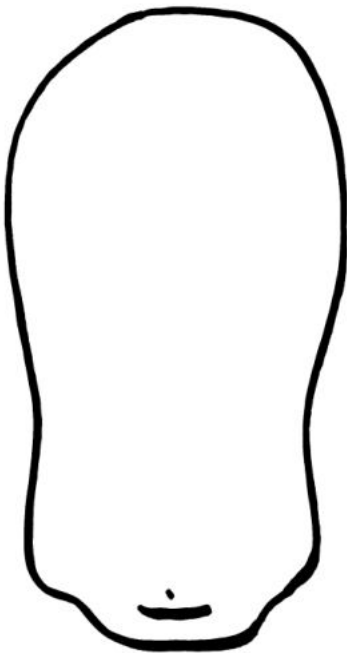
P 1

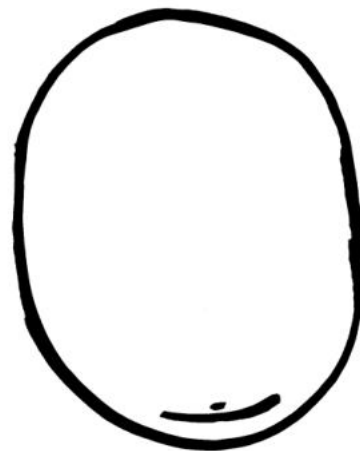
T 1

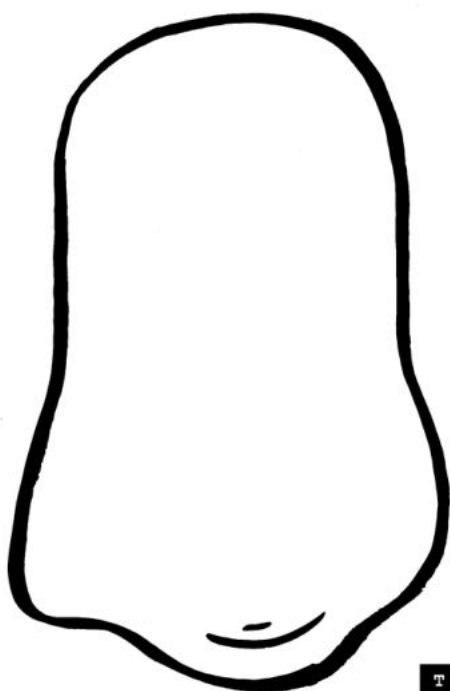
T 2

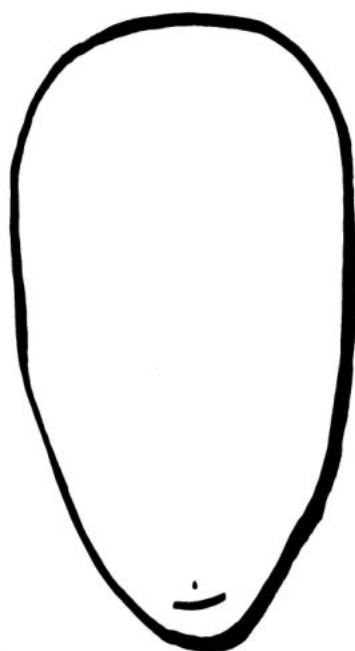
T 3

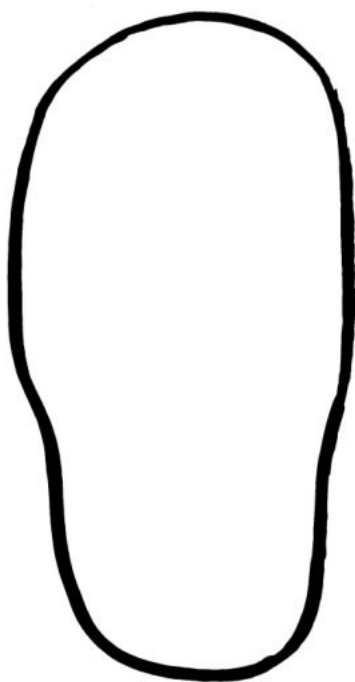
T 4

T 5

T 6

T 7

U 6

U 3

U 5

U 2

U 4

U 1

V 6

V 3

V 5

V 2

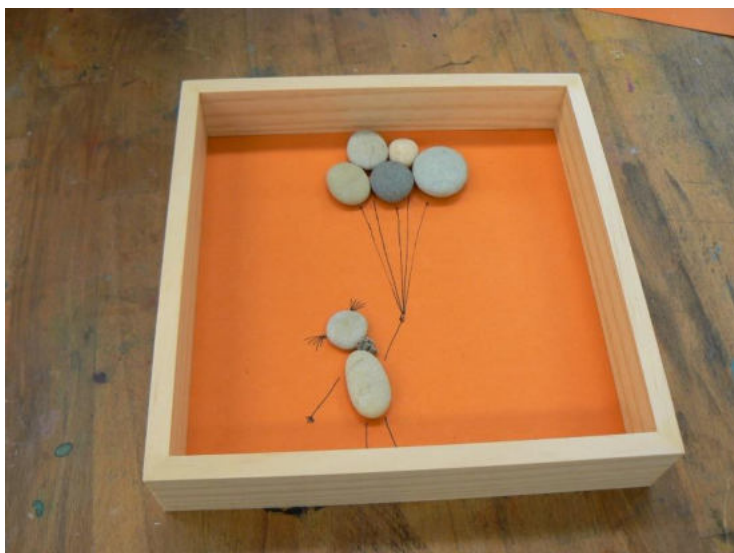
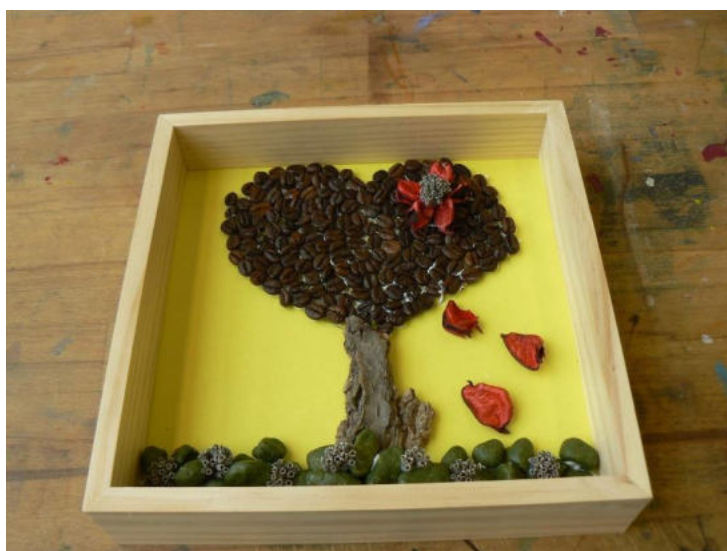

V 4

V 1

Příloha č. 14 – Fotografie obrázku z přírodnin
Autor: děti výtvarného kroužku 2018/2019 v DDM Libertín

Příloha č. 15 – Fotografie plážové tašky

Autor: Barbor Tůmová, Marie Bartoníčková 2019

Příloha č. 16 – Karty s rybami

Zdroj: <https://www.hranostaj.cz/hra1366>

Humří	Humří	Sardinky	Sardinky	Sardinky	Sardinky	Makrela	Makrela	Tuňák	Tuňák
Humří	Humří	Sardinky	Sardinky	Sardinky	Sardinky	Makrela	Makrela	Tuňák	Tuňák
Humří	Humří	Sardinky	Sardinky	Sardinky	Sardinky	Makrela	Makrela	Tuňák	Tuňák
Humří	Humří	Sardinky	Sardinky	Sardinky	Treska	Makrela	Makrela	Tuňák	Tuňák
Humří	Humří	Sardinky	Sardinky	Sardinky	Treska	Žralok		Tuňák	Delfín
Humří	Humří	Sardinky	Sardinky	Treska	Makrela	Tuňák		Keporkak	
Humří	Humří	Treska	Treska	Treska	Treska	Tuňák		Velryba grónská	
Humří	Sardinky	Treska	Treska	Treska	Treska	Delfín		Plejtvak obrovský	

Příloha č. 17 – Fotografie truhly

Autor: děti výtvarného kroužku 2018/2019 v DDM Libertín

